

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-basábas petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyitlár sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vannak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.
József Köherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, július 26.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: Magyar katonák veszedelme.**
- A képviselőház állása.**
- Egyrői-másrői. Irta: Lux Terka.**
- A meghomlott közigazgatás.**
- Takács Zoltán dr. éhen akar halni.**
- A válságos helyzet.**
- A megoldatlan probléma.**
- Ferdinánd megszökött?**
- Nemzetiségi összekövés.**
- Megrágalmazott jegyző.**
- Politikai érdekességek.**
- A zenede-igazgató tragédiája.**
- A báró ur megszökött.**
- A pápa halála.**
- A született doktor.**
- Eltűnt erdőtelep.**
- Damjanichné Araden.**
- A gyilkos hadgyakorlat.**
- Börtön a zárdában.**
- A Kőlcsey Egyesület pályázata.**

Magyar katonák veszedelme.

Arad, július 25

Abban a harcban, amelyben a magyar nemzeti visszahatás küzd a mindkét hadsereg idegen szellemé és idegen intézményei ellen, állandó balvégzet üldözi a hadügyi kormányzatot. Egyrészt ő maga oly szerencsétlenül formálta a törvényhozással szemben a követeléseit, hogy a kormány és többség halálra szánt szolgálatkészsége mellett sem tudta velök célját érni, másrészt egyes exponált katonai organumok megfoghatatlan vakságukban lépten-nyomon oly súlyos balfogásokat halmoznak egymásra, melyek a képviselőházi viták által amugy is felizgatott ke-

délyek elkeseredettségét állandóan fokozzák, akár csak a tűz égését a reá öntögetett olaj.

Nagyon alkalmatlan időben jött és az amugy is élére állított helyzetre végzetes hatással lehet az a legujabb értesítés, mely egy Hercogovinában állomásozó magyar ezred bakáinak katasztrófájáról ad hirt. Az ezred két zászlóalja Trebinjétől Bilek felé gyakorlatozva, a roppant hőség áldozatául esett. Még aznap 15-en meghaltak, egy megőrült, négyen eltűntek; ezeken kívül több mint ötvenet ért kisebb-nagyobb fokú napszúrás és — a nyilvánvalólag alapos értesítés szerint — mielőtt Bilekbe érhetett volna, az ezred fele összerogyott. Azt pedig senki sem fogja számon tartani, hogy az agyongyötört katonák közül hányan fogják a szomorú kalandot egész életükön át sinyleni.

A hallatlan könnyelműség és kegyetlenségről tanuskodó eset közelebbi részletei és körülményei még nem ismeretesek, de a tény maga immár hivatalos megerősítést is nyert. E hivatalos jelentés ugyan csak tizenegy halotról akar tudni, de bevallja, hogy a kocsin szállított gyöngédek száma még nincs megállapítva. A jelentés egymásnak ellentmondó szépítgetései csak megerősítik azt a föltevést, hogy itt végzetes balfogás történt, a mit különben a szigorú vizsgálat kilátásba helyezése is igazolni látszik.

Az eset maga is nagyon szomorú. Azok a szegény magyar fiúk nem voltak hivatásos katonák, egész életükre elszegeződött zsoldosok, mint a hogy a katona

régen volt, hanem szolgálattételre besorozott polgárok, kiket szüleik, testvéreik, jegyeseik visszavártak, hogy betöltsék munkakörüket s övéik és a haza javára ennek hasznos polgáraivá lehessenek. Idegenbe, idegen emberek rendelkezése alá kellett jutniok, hogy nyomorultan elpusztuljanak s maguk helyett halálhírók érkezék otthonukba.

Másrészt a militarizmus kiméletlen zsarnokságának, a magyar polgár rab-szolgaságának vértanui a szegény fiúk, kik az előttük elpusztult s az utánuk következendő ezer meg ezer áldozattal együtt szomorú bizonyosságai annak, hogy a magyar nemzet testébe egy idegen intézmény ékelődött, mely hova tovább türhetlenebbé válik. És ennek a tanuságnak a mostani válságos időben történt dokumentálása az, a mi a szóban forgó esetben tulajdonképen a legszomorubb. Napról-napra várjuk, reméljük, hogy a parlament megtalálja a kibontakozás utját, hogy a nemzet sorsát intéző tényezők valami módját ejtik a törvénytelen állapotból való kivergődésnek, és ime ismét egy katonai atrocitás, mely felülmul nagysága és szörnyőségében minden eddigit, és a mely végsőig fokozza a magyar hadseregnek a közös keretben való idegen vezénylete iránt az ellenszenvet s megerősíti a szélsőségek álláspontját.

Hova fog mindez vezetni? Bizony bajos volna megmondani, s valószínűleg azok sem tudják azt, kik most az ügyek élén állanak. Annyi bizonyos, hogy a hosszas viták alatt öntudatra ébredt köz-

A hétről.

Az aradi Rath-ok.

Varjassy s Löcs szenátorok
Drezdába mentek útnak,
Okát tudni: a németek
Nálunk, hogy többre jutnak.
Mert Drezdában megtudható,
Miként apad a pótdadó,
S láthatni, miszerint a
Kis város hogy lesz minta.

És Drezdából hazajövet
Még egyik se pihent meg, —
Varjassy s Löcs szenátorok
Nagy dolgokat jelentnek:
„Okos a német, van esze;
Hogy egy város boldog lesz-e
S hogy nem marad-e hátra,
Attól függ: sok a Rath-ja?”

A Baurath és a Weisenrath
S az egyéb fajta Rathok,
Commerciénrath, Justice Rath,
Mind nagy közügybarátok.

A maga resszortjába' mind
Buzgólkodik, körültekint,
S nincs ügy. — ez a fő benne, —
Minek Rath-ja ne lenne.

Hogy véget érjen a közöny
Nálunk, e régi átok:
Kövessük hát a németet,
Legyenek itt is Rathok.
Kinek a víz sok gondot ad,
Firtatván a vizárakat,
Legyen — mert e bráns fontos —
Wasser-Rath Herr Domonkos.

Kis cím, de nagy ambiciót,
Sok munkát eredményez;
A villamosnak embere:
Refakzien-Rath Fényes.
És kapja meg Steiner Jakab,
Ki a tanácsossal hajbakap,
És ejt sok panaszhangot:
A Wirtschafts-Rath-i rangot.

Ki az erkölcsön örködik,
Ha azt veszélybe látja:
Fényes Kálmán legyen e helyt

A város Sitten-Rath-ja,
S Avarffy — a színügy terén
Hogy ne sülyedjen az erény,
S ne érjen itt se szégyen:
A Theater-Rath légyen.

Ki nemzeti ünnep előtt
Fut kárpitoshoz, ácsához,
Legyen Rath Kovács Vince is:
Kegyeleti tanácsos.
S amely cím jó szívet jelez:
Az Armen-Rath Tóth Jóska lesz
S mert másként meg nem élne,
Legyen Agrar-Rath Laehne.

S hogy végül ne maradjak én
Annak hijával, árván,
E strófával átugratok
A szerénység határán.
Bevallom magam is, miként
Valamire tartok igényt,
Kit illet, hallja, — ime:
A Reimen-Rath-i címre.

Forgács.

vélemény, az életre kelt nemzeti önérték többé bele nem nyugszik abba, hogy egy független államiség keretében élő népnek, a magyar nemzetnek fiait idegen nyelvű iskolákban, nemzetellenes érzelmek közt, idegen vezetőség alatti hadsereg tagjaivá neveljék, hogy leendő polgárait ugyanide sorozzák, ahol a polgári törvények és hatóságoknak jogköréből kiszakítva, idegen intézmények önkényének essenek élük java részében áldozatul.

Ezzel tisztában kell lenniök azoknak, a kik a nemzet sorsa fölött dönteni vannak hivatva. Ha a kiélesedett ellentétek elsimítását el is odázzák a hatalom egyik-másik módon való alkalmazásával, de rendet, nyugalmat, békét a régi állapotok fentartása mellett többé nem teremthetnek. Ha az illetékes tényezők ezzel tisztába jönnek, a minthogy tisztába kell jönniök, akkor nem lesz nehéz az ultrák kezéből a helyzet kulcsát kicsavarniok, de siessenek a békítéssel, mert a mostanihoz hasonló esetek úgy megromthatják a viszonyokat, hogy majd lehetetlenné válik a megoldás.

A képviselőház élése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítái. —

Budapest, július 25.

A teljes részvétlenség ásitozott ma a Házban. Mukics Simon beszélt hazafias szellemben, több figyelmet érdemelt volna. Makkai Zsigmond azonban sűrűn helyeselt és tőle telhetőleg vigyázott Mukicsra és a hazára. Kétszer is felkiáltott az elnöki emelvényre, hogy ugyanis „nem vagyunk negyvenen!”

Nem is voltak. Alig tizenöt ember volt jelen. A mikor itt-ott egy-egy hang hallatszott fel a Ház határozatképtelensége miatt, a jegyzők megnyomták a villanyos billentyűket és pár pillanat múlva határozatképes lett a ház, de ismét csak pár pillanatra.

Részletes tudósításunk itt következik:

(Elnöki bejelentések.)

Elnök: Tallián Béla alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, Lukács László, Darányi Ignác, Wlassics Gyula és Tomasics Miklós miniszterek.

Elnök az ülést megnyitja és bemutatja a miniszterelnök átiratát, a mely szerint a király

ideiglenes közös pénzügyminiszterre Goluchovsky Agenor külügyminisztert nevezte ki.

Teleki Sándor gróf jegyző jelenti, hogy Lovász Márton a karlócai gör. kel. egyházgyűlés felfüggesztése, Olay Lajos a villamos vasutak szabályozása, Nesi Pál az ortodox-zsidó trafikusk munkaszünete, Bakó József a sáji bíróválasztás tárgyában interpellálnak.

Az interpellációkat fél egy órákor terjesztik elő.

(A miniszterelnöki program.)

Mukics Simon: A miniszterelnök iránt bizalmatlansággal viseltetik. Nem lehet megadni az indemnitást ennek a kormánynak mindaddig, amíg a nemzeti követelések tárgyában garanciát nem kapnak. Hosszan szól a hadsereg kérdéséről.

Makkai Zsigmond: Nem vagyunk negyvenen!

Elnök: Csak tessék folytatni. A Ház határozatképes.

Mukics Simon Apponyival polemizál és bármennyire tiszteli is és nagyrabecsüli politikai egyéniségét is, mégis falsumnak, közjogi hamisításnak tartja a hadsereg nyelvére mondottakat.

Nesi: Hol vannak az ószeresek! Kivándoroltak?

Makkai Zsigmond: Az új vásártérre: (Derűtség.)

Mukics Simon: Nem bizik a miniszterelnök szabadelvűségében sem.

Várady Károly: Kevesen vagyunk. Felolvastatjuk a házszabályokat!

Elnök csenget. (A képviselők lassanként bejönnek.) Tessék folytatni képviselő ur!

Mukics az erőszaktól, terrorisztikus választástól, klotürtől fél és ezért nem hajlandó egyáltalán a harcot abbahagyni. Majd ismét hosszasan szól a szabadelvűségről. (Zaj a jobb oldalon.)

Nesi: Halljuk! Halljuk!

Iusth Gyula átmege a jobboldalra és társalog.

Gajary Géza: Megkötjük a békét!

Sebess Dénes: Nem lehet!

Mukics Simon a nemzetiségi kérdésről szól ezután és ennek érdekében is megoldani kívánja a hadsereg kérdését. (Elnök helyeslés a székbalon.) A többségi akaratot is definiálja. Igazat ad a tekintetben Polónyinak és Apponyinak, hogy többség mindaddig nincs, amíg az meg nem nyilatkozhatik. A nemzet többsége ellenben most velők, a kisebbséggel érez.

A képviselő választásról szólva a különböző aránytalanságot hibáztatja és az erdélyi választókerületek helyesebb beosztását kívánja. Szünetet kér.

Elnök az ülést felfüggeszti. Szünet után

Mukics Simon folytatja beszédét. Beszéde végén a következő határozati javaslatot terjesztette be: A kormány tegyen a koronának

előterjesztést és figyelmeztesse a királyt, hogy a királyi hitlevél veszélyeztetve van az ex-lex jelentés által.

(Egy nap szünet.)

Olay Lajos ülés végeztével arra kérte a Házat, hogy a kassai Rákóczi-ünnep miatt, melyre a képviselők közül sokan elutaznak, a Ház ne tartson hétfőn ülést — mert akkorra nem jöhetnek vissza a képviselők — hanem csak kedden.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök felhívására után a Ház a kérelmet teljesítette.

A legközelebbi ülés kedden lesz.

Hieronymi minisztersége: A Magyar Távirati Iroda jelenti: Megbízható oldalról arról értesülünk, hogy egy reggeli lapnak az a kombinációja, a melylyel Hieronymi Károly nevét a közös pénzügyminiszteri állás betöltésével kapcsolatba hozta, nem egyéb céltudatos koholmány-nál, amelynek semmi tényleges alapja nincs és nem is volt.

A cukor-egyezmény. Budapestről jelenti tudósítónk: A két pénzügyminiszter ma több óráig tartó megbeszélést folytatott, melynek során a cukorügy jelenlegi állásával összefüggő minden kérdés beható taglalás alá került. A tárgyalások az egész délelőttöt kiöltötték és azután egyelőre félbeszakították, mert az osztrák pénzügyminiszternek délután vissza kellett utaznia Bécsbe.

Egyről-másról.

(A rikkancsok megbízhatósága. — A pápa halála. — Az utód, ismeretlen nevek, a konklaue. — Hajtsa a pletyka után. — A kánikula.)

Ira: L. U. T. E. K. A.

Budapest, július 25.

Hétfőn estefelé történt, hogy a villamosra az egyik megállónál fölkapaszkodott egy rikkancs és szomorú tenorhangon kínálta lapját, a krajcáros sajtó egyik fürge termékét.

— Rendkívüli kiadás! A pápa meghalt!

A villamoskocsi perronján mosolyogva hallgatta egy aranyláncos, gömbölyű ur a rikkancs ordítását és szelidén, de hamisítatlan, budapesti nyelven szolt oda neki:

— Ugy éljen a fejed!

Az aranyláncos, gömbölyű urtól nem lehet rossz néven venni ezt a szkepticizmust, mert a rikkancsok szavainak hitele épp a szentatyá haldoklásának szomorú napjaiban mutatkozott fölöttébb megbízhatatlannak. Két héten át min-

Szürkeség.

Ira: Szabó Ferenc.

Magdolna asszony korán szokott keini. Nincs férfi a háznál; ha nem állna munka mellé, tüvel-hegygyel boronálnának össze minden. A kakasokat is ő szokta felriasztani, különben elaludnának délig, mint a szolgáló, akirest, tunya s mint a kis Margitka, aki nem rest, inkább fürge teremtés, de hajlamai vannak a könnyelmű, gondtalan életre. Ilyen rossz szokásokkal került a házhoz valami harmadéve, a szülei halála után. No de seba, Magdolna asszony azért fogadta fel, hogy lenyesegeesse lelkéről a fattyuhajtásokat.

Még szürkeség van akkor a világon. Ha valami pirosuló szalag elmosódottan nem rejtőznék a hegyek mögött, mint rengeteg mályvakötés: azt hihetné az ember, hogy éjszaka van. Egy-két szemesebb veréb csiripel az operfákon, a többi ott bóbiskol még az ághegyeken.

A pusztában messze rikoltott szó nem harag úgy, mint a Magdolna asszonyé ebben az ébredő, szürke világban. Isten tudja, miféle sasszeme van, pedig bent ül a kövéres husban, mint a régi ékszer gyöngye; de azért úgy lát velők, mintha égő szénakazlak világítanak meg a tágas udvart.

Szegény kis Margitka még egyet-kettőt nyújtózott az udvaron, csak egyszer, egyetlen

egyszer dörögte végig a szépséges szemecskéjét s nem meglátta ezt is? Rá is támadt azon melegében:

— Tán bizony sirni akarsz, hogy nem lehetsz még az ágyban?

De nem elégedett meg e kis pirongatással. Hogy is tehette volna, mikor a kis szöszke istentelen trillázva szökött a nyakába, ahelyett, hogy pironkodott volna s nyaltafalta a két orcáját. Még a fejét is hozzá dörögölte nagy hízlegve, mint a játékos macska. Erről is le kellett szoktatni.

— Hogy áll rajtad ez a ruha, te? Mintha villával hányták volna reád. Itt is lóg, ott is lóg. A leány legyen csinos, takaros, mert ha majd asszony lesz, róla itéllek meg az egész házat... Olyan urat is kaphatnál, aki végig nyujtana érte, ha szeretné a rendet. Milyen élet lenne az?

A kis szöszke istentelen csak nem akarta elérteni a dolgot. Aztán is nyalta, falta s vidáman, gondtalanul jegyezte meg.

— Kell is nekem? Nem megyek én férjhez soha. Az a bajom!

Hanem a lobogó szeme, a hirtelen kipirult arca elárulták, hogy nem mondott igazat. Ezt azonban Magdolna asszony nem vette észre.

— Hiszen hát igazad van. Ráérsz! — mondotta Magdolna asszony valamivel ssendesebben. — Minél később, annál jobb. Hanem azért megmosakodhattál volna. Ugy szép a leány, ha tiszta... No eredj, te kis macska!

A kis szöszke istentelen ugrálva, kacagva távozott. Igazán gyermek volt, kissé megnyúlt, vékonykás gyermek, rövid rokolyában, hogy minden ugrásnál kivillogott a szép, formás lába, csaknem térdig s még csak nem is gondok erre a fértiszemvesztő villogásra. Igaz, hogy nem is volt ilyen férfi a portán.

Magdolna asszony utána kiáltott:

— Aztán még ma kipótold azt a rokolyát, érted? Ami nem illik, nem illik. Valaki beszélhetna napközben... az a fiu is haza jöhetne. Érted?

Margitka megállott e szóra. Arca nagyot lobbant, mint a parázstűz a rázugó szélben, aztán úgy lefutott minden csepp vér róla, hogy haloványsága szinte világított a hajnali szürkületben. Ez a szó, ez a rettenetes szó! Istenem, de szürke, ködös lett tőle a világ. Még az a nagy mályvacsomó is elvesztette eleven piros színét, mely ott pihent a távoli hegyek ormán kiálló ágával az ég tejszín kékjébe nyulva. Ilyen szürke lett a fényes ragyogó hajnali csillag is. Hát még a Margitka szíve, mely remegve, fázósan huzódott össze kebelében, mint az éjjeli harmattól megázott madár. Félt, reszketett a lelkében felvetődött gondlattól. Miért? Hiszen az a fiu a nevelő mama fia. Ne volna szabad haza jönni? Ne volna szabad meglátni őt? Miféle kárhozhat lehet a nézésében s mégis...

Mikor aztán nagy későre előkerült a belső szobából, szép buzavirág-szeme vörös volt a si-

dennap ötször is, a hajnali, déli, délutáni, alkonyati és éjszeli „rendkívüli külön kiadások” alkalmával azzal a csataordítással jelentek meg az utcán, hogy a pápa meghalt. A kis mezit-lábosok hitelképességében rettentő „baisse” állott be, elannyira, hogy ha egy ártatlan vidéki történetesen szenttanuja lenne, mily menynevei közömbösséggel fogadja a bennszülött fővárosi a camelot ajkán elhangzó legörületesebb szenzációkat, ámulattal csapná össze a kezét:

— Micsoda blazirt nép ez a pesti! Nem hat már erre semmi.

És valóban, a rikkancsok rátanítottak bennünket arra, hogy ne lepődjünk meg semmire. Így a pápa halála sem keltett a lelkekben valami különösebb emóciót. A sok riasztó kiáltás ugy hozzá szoktatott bennünket a szomorú gondolathoz, hogy a Vatikán szent aggastyánja kihült tagokkal, lecsukott szemekkel holtan fekszik, hogy szinte nem is éreztük illő mélységgel a megdöbbenés első nagy szenzációját, mikor a halál angyalának szárnya megsuhant a Vatikán fölött s a két fáradt, öreg szem valóban lezárult.

Az öreg Pecci tehát átlépett az örökkévalóságba, szeliden, csöndesen, mint egy igazi szent s az embereknek szinte kedvük lett volna fölkiáltani: Le pape est mort, vive le pape!

De ki lesz vajjon az új pápa? A világot mindeneknél jobban érdekli ma ez a kérdés. Egyszerű emberek, kiknek sohasem fáj a fejük a Vatikán miatt, most egyszerre szenvedelmes vitatkozókka válnak és úgy dobálóznak a kardinálisok neveivel, mintha kisujkban volna az egész egyházi sematizmus és lehunyt szemmel is eligazodnának a pápi hierarchia egész szövevényes utvesztőjében.

Rampolla? Svampa? Ferrari? Sarto? Agliardi? Gotti? Vanutelli? Oreglia? Ki ismeri ő neveket hónapok határain kívül még ez előtt egy hónappal is? Most pedig szőlésben emlegetik őket, találgatják: melyik foglalja el közülük Szent Péter trónját, valósággal tippelnek rájuk. És mohó érdeklődéssel várják a friss híreket: minő intézkedéseket tett legújában a Camerlengo? És ájtatos szent borzalommal olvassák a részleteket, a melyek a konkklávé misztikus, titokzatos homályába némi bepillantást engednek az avatatlan halandónak.

Tiszteletlen, kegyeletlen, csunya kíváncsiság ez tőlünk, de már ilyenek vagyunk, mindent

tudni akarunk. Am a kíváncsiságunk nem a dolgok mélyét keresi, hanem csupán felszinen jár. Pletyka, minél több pletyka, érdekes, izgatató idegesiklandozó, titokzatos és hátborzongató részlet: ez kell nekünk, modern embereknek. Érdekel a politika, de minden esemény mögött titkos rugókat keresünk, szeretjük a művészetet, de jobban érdekel a színésznők magánélete. Léhák, rosszak és felületesek vagyunk. Huszonöt fokos melegben izzadunk és szorongunk a képviselőház karzatán, hátba belehull a vitába a mi alkotmányos életünkben immár nem ritka botránykő. Lessük és várjuk, mikor lesz vihar, skandalum, pedig jobban tennők, ha behuzódnánk a csöndes, hűvös szobánkba, ha már a körülmények nem engedik, hogy a Balaton hullámaiban vagy a Tatra fenyveseiben üdüljünk és hűsüljünk.

Jobban tennők, mert három napi őszi idő után újra visszatért a kánikula s a szegről leakasztott felöltő vándorolhat újra vissza a szekrénybe, a naftalin közé. Pedig mily örömmünk telt a nyomasztó hőség után a zuhogó záporban és érdemes följegyezni, hogy egy kis fázásért a legrettenetesebb hőségben egy nagyobb újságíró csapat utazott az elmúlt héten dobsinára. Kilenc óra hosszat tartott az utazás és a jó fluk fölig alétan érkeztek meg. De bő kárpótlásuk volt a jégbarlangban: úgy vacogott a foguk, hogy január derekán se különben. Kilenc órai utazás a legnagyobb forróságban. Ugyanekkor utazás hazafelé. Mindez egy kis fogvacogásért. Az üdülésnek ezek az igazi górmándjai.

TÁVIRATOK

Az örmény egyházi javak.

Pétervár, július 25. Törvény jelent meg, mely szerint az örmény gregoriánus egyházi javak kezelése, mely eddig önkormányzati volt, állami kezelésbe megy át és említett egyházak birtokai és alapítványai, melyek ezideig a felekezet oktatásügyi költségeinek fedezésére szolgáltak, a közoktatásügyi minisztérium kezelésébe kerülnek.

A bolgár határról.

Konstantinápoly, július 25. A portának azon utolsó hírei, melyek arról szólnak, hogy három nagy banda lépte át a bolgár határt, nem nyertek megerősítést. A porta elismeri,

hogy ujabban megerősítette a bolgár határon történt intézkedéseit. E hó 14 ike óta nem fordultak elő nagyobb bandaüzelmek, azonban a komiték még mindig működnek. Ennek folytán török hatóságok és polgári hivatalnokok részéről fordultak elő egyes erőszakosságok.

A megbomlott közigazgatás.

(Harc a megyék és a számvevők közt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 25.

A Magyar Estilap mai kiadása mint nekünk Budapestről jelentik — az alábbi cikket közli:

A közigazgatás egyszerűsítésére hozott törvény életbeléptetése alkalmával rámutattunk azokra a ferdeségekre, melyekből előrelátható volt, hogy ez az egyszerűsítési törvény nemcsak hogy nem fogja egyszerűsíteni a közigazgatási eljárást, hanem még zavarokat fog előidézni az egyes hatóságok között.

Amíg Széll Kálmán miniszterelnök volt, addig csak a kulisszák mögött folytak a veszedések, mióta azonban Széll elment a közigazgatást annyira megvadította a pénzügyminiszter, hogy most már lehetetlen az állapotokat tovább titkolni.

Nyílt dolog volt, hogy Lukács pénzügyminiszter sehogy sem akarta respektálni Széll Kálmán egyszerűsítési intézkedéseit s ahol csak lehetett, nyomta a közigazgatási tisztviselőket halomszámra kibocsátott rendeleteivel. Most azonban, hogy Széll távozott, nyíltan hadat üzent a pénzügyminiszter az egész egyszerűsítésnek és a közigazgatásnak.

A pénzügyminiszter Széll távozása után körrendeletben figyelmeztette a pénzügyigazgatókat, hogy a szolgálati szabályzat értelmében a pénzügyigazgatóságokhoz beosztott volt megyei számvevők, — akiknek az egyszerűsítési törvény szerint továbbra is a vármegye alispánjának szakeladói és tanácsosainak kellett volna maradniok, — kizárólag a pénzügyigazgató alá tartoznak, ennél fogva velük csupán a pénzügyigazgatók rendelkezhetnek. Ennek a rendeletnek aztán meg lett az a következménye, hogy a volt megyei számvevők megtagadták az engedelmességet az alispánoknak.

Természetes, hogy a volt megyei számvevőknek ezen felsőbb meghagyásra történt eljárásuk nemcsak nagy visszatetszést szült, hanem itt-ott megakadályozta a közigazgatás me-

rástól vagy mitől. Aztán miféle öltözetet vett fel magára? A Magdolna néni hesszu, viseltes ruháját, mely nemcsak eltakarja a szép, formás lábát, hanem még utána is húzódott a földön. Olyan csuf, esetlen volt benne, mint a nagymamát utánzó játékos gyermek. Ugy látszott, hogy erődek erejével csuf akart lenni, hogy ne akadjon meg rajta senkinek a szeme ... legkevésbé azé a fiúé, ha benyitna.

Magdolna asszony meg is dorogálna hiszen olyan, mint a madárcsöve a kertben. Még ennyit érzi a síncs a szép iránt? Miféle asszony lesz belőle? No hiszen! ... S észre sem vette, hogy milyen dacosan, veszedelmesen villog a Margitka szeme, hogy igen is: erővel, szándékosan csuf akart lenni s olyan is lesz ezután mindig, amíg el nem mulik ez a rettenetes szürkeség a világról, amelyik belepte az eget, a földet, a szívet. Még azt a szép, szép mályvacsomót is.

Magdolna asszony a saját gondolataival volt elfoglalva, azzal az édes reménnyel, mely boldogságot árasztott reá, amióta Margitka a hához került. Ez a gondolat volt az éltető lelke, ha úgy akarná az Isten is, hogy egy pár legyen belőlük: abból a rossz, könyelmű fiúból, meg ebből a jóságos teremtséből. Bizony nem is illenék hozzá senki. Ezért nevelte, ezért neveli ilyen takarókosnak, zsugorgatónak. Mert bizony az a fiú két kézzel szórja, ha van. Még a keménységre is rászoktatja, hogy legyen parancsoló, dacos, önféjű, de legyen hozzá szíve

is, szerető, jó, hűséges szíve, mert ez is lágyítja a férfit, ha a parancsolás, a dac felkelti a büszkeségét.

Milyen boldogító, édes álom ez! S milyen szürkeség, gyász a sejtelmes leány-szívnek!

Időközben jócskán megvirradt. Az a szép nagy mályvacsomó eltűnt a hegyek mögül: elhordták az angyalkák, akik Isten tudja, milyen csodás bokrétaikat kötöznek belőle az égben. Nyomában fellépett az áldó nap. A harangok istenes mély szava is megkondult,

Magdolna asszony csak most rezzent fel édes álmaiból. Édes Istenem, hogy is tudott ennyire megfélekedni a világról, mikor olyan ez a cselédnép, hogy egy szalmaszálát sem mozdít tovább, ha nem ég rajta a tekintetével? Aztán ez a lány azzal a bojtortjános miccsodával? Meg jó maga is, mintha templomba sem kéne menni ... Pedig nincs olyan napja az esztendőnek, hogy Isten elé ne járulnának: ő mert lelkéhez nőtt az áhitat, Margitka pedig a szoktatásért, hogy jó erkölcsű, Isten kedvére élő asszony legyen belőle.

Mire a szegényes, egyszerű istenházába értek, az ájtatos hívek már javában énekeltek.

Beültek az első padba, mely az ő székük volt. Magdolna asszony kikapcsolta imádságos könyvét s többé aztán fel sem tekintet, mert nagy bűn a hivalkodás, még odakint a világban is, hát aztán az istenházában? De azért leste, nézte Margitkát s nagy ritkán át is szolt

suttogó hangon: hadd tudja, hogy itt is őrzli, vigyázza minden tekintetét, minden gondolatát.

A legszélső oszlop mellett ifjú ember állingált, éppen a Magdolna asszonyék átellenében félig elrejtőzve az oszlop mögé, mint akinek nem volt eléggé tiszta a lelkiismerete s kerülni akarta az emberek tekintetét.

Dehogyan kerülte. Mit mondok? Valami istentelen pogánylelkű lehetett, bátor, mint a puszták beduinja, kemény, kihívó nézésű, mint a sziklák sasa. Aztán milyen sűrű fekete szemöldökű, fekete cigányarcu, kis seLYmes feke bajuszu! Mindjárt, mindjárt odakapott a kezével s pödörgette nagy önelégülten, hogy még a vén tiszteletes urnak is megakadt rajta a szeme. Hiszen hát szó, ami szó: szép egy bajuszka volt, hanem azért még sem illett így hivalkodni vele a templomban. S ha csak az lett volna! De nem. A pogánylelkű ember ott égette, ott csillogtatta tüzes tekintetét a Margitka hófehér kezén, az arcán, a gömbölyű termétén. Mintha nem is tekintet lett volna az, hanem valami különös tüzes szárnyu pillangó, mely virító árvalányhajnak nézte a Margitka szoszke lenhaját s pünkösdi rózsának a lángbaborult két arcát. Csoda, hogy össze nem perzselte.

Margitka maga is észrevette a fiút. Lehetetlen is volt észre nem vennie. És tán megbotránkozott ájtatos szívében? Oh nem! A kis istentelen mosolygott, nem szemtől szembe, csak úgy lopva, féloldalt, rejtegetve, hogy

netét is. Az alispánok erre panaszszal fordultak a belügyminiszterhez és orvoslást kértek a pénzügyigazgatók önkénykedése ellen. Ennek a panasznak az lett a következménye, hogy a pénzügyminiszter kijelentette, hogy amint az ex lege állapot megszűnik, valamennyi volt megyei számvevőt nyugdíjazza, vagy végkielégítéssel elbocsátja. Ezzel az intézkedéssel akarja elejét venni annak, hogy a törvényhatóságok tovább is igényt tarthassanak a pénzügyi tisztviselők, illetve a volt megyei számvevők közreműködésére. A pénzügyminiszternek ezt a nyugdíjazási tervét Baróthy Ede pénzügyminiszteri tanácsos most legutóbb a vidékeken tartott hivatalos szemléje alkalmával több helyen be is jelentette.

A pénzügyminiszternek a közigazgatás egyszerűsítésével szemben táplált ellenszenva tervezett nyugdíjazásokkal még nem merül ki, mit igazol az alábbi eset is. Az egyszerűsítési törvény szerint a vármegyei pénztárak az adóhivatalok kezelésébe mentek át. A törvény szerint az alispánoknak megmaradt az utalványozási joguk, melynek alapján az adóhivatalok kötelesek az utalványozott összeget folyósítani. Pár nappal ezelőtt Fejérvármegye alispánját az a kellemetlen meglepetés érte, hogy az ottani adóhivatal az alispán által utalványozott összeget nem fizette ki. Történt pedig úgy, hogy a vármegye alispánja a vármegye részére valami munkát végeztetett s a vállalkozó számlájának kifizetését — a munka átvétele után — az adóhivatalnál utalványozta. Az adóhivatalnál a vállalkozónak kijelentették, hogy nincs pénz s addig nem is lesz, a míg a számlát a pénzügyigazgató nem utalványozza. A pénzügyigazgató pedig megtagadta a számla utalványozását azzal a kijelentéssel, hogy neki arról a végzett munkáról semmi tudomása nincs.

Az alispán természetesen nem hagyta annyiban a dolgot. Felírt a belügyminiszterhez orvoslásért. Ezek után a közigazgatás emberei lázas érdeklődéssel várják, hogy miként fog e dolog eldőlni, mert ha a pénzügyminiszter így folytatja tovább nem marad más hátra, mint hogy a közigazgatás tisztviselői is hasonló megtorlással éljenek. Több helyen már fel is vetették az eszmét, hogy a közigazgatási tisztviselők tagadják meg az engedelmességet a pénzügyminiszternek és közvegeinek, ne hajtsák be az adók és egyéb állami illetményeket.

ne vegye észre Magdolna asszony. Más láthatta akárci, még a vén pap is: nem nagyon bánta.

Egyszer Magdolna asszony is feltekintett, amikor a tiszteletes ur bevégezte a könyörgést. Kemény, parancsoló szeme találkozott a fiu tekintetével. Hanem aztán meg is nézte úgy, hogy majd az oszlophoz szegezte. Nem is vette le róla addig a tekintetét, a míg a fiu le nem sülte a magát s szép lassan megfordulva ki nem kotródott az istenházából.

Bizony ilyen sikeresen tán még ama „hegyen” sem üldözték el a gonoszt mint ő.
— Láttad azt a fiut? — támadta meg Margitkát, amikor haza indultak, mert bent az istenházában nem lett volna istenes dolog ilyen kérdést intézni hozzá. Milyen goromba, tolakodó nézése volt.

— Nem mondhatnám, mama! — szólt Margitka vérbe szökkel arccal, szinte lelkendezve a nagy sietéstől.

— Ne-e m? Uán bizony ismered, mi?
— Ismerem! — s amíg ezt mondta, kérve, esdekelve fordította Magdolna asszonyra a tekintetét.

— A hátam mögött? Mi? — s ez egyszer komolyan megnehezelt Margitkára. Tán bizony szerelmes vagy belé, mi?

Margitka szívére szorította a reszkető kezét s hallgatott. Ha valaha, most igazán szürke, vigasztalan volt előtte a világ. Azt hitte,

A válságos helyzet.

(Kapkodás a politikában. — A miniszterelnök ráér várni. — Tomasics miniszter távozása. — A kormány és az obstrukció.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 25.

Általánosan az a kérdés foglalkoztatja az embereket, politikusokat és nem politikusokat egyaránt, hogy mi lesz ennek a mostani állapotnak a vége? De senki sincs, aki erre a kérdésre meg tudná adni a pozitív választ. Sem a kormány, sem a liberális párt, sem az ellenzék. Mindenki törli a fejét, hogy felfedezzen valami arkánumot, amelylyel segíteni lehetne a bajon és innen van, hogy egy tervnek a hire merül fel a másik után. Bizonyos azonban csak egy: az, hogy minden politikai kör óhajtván óhajtván a kibontakozást, amely azonban egyelőre szinte lehetetlennek látszik.

Ha az alábbiakban tudomásul vesszük azokat a híreket, melyekről többé-kevésbé nagy bizonyossággal beszélnek, tesszük csak azért, hogy megvilágítsuk a helyzetet és kimutassuk, milyen kipkedés-kapkodás uralkodik a politikában.

Egy hír szerint Khuen-Héderváry miniszterelnök azt mondta volna:

— Én ráérek várni január elsejéig!

Ebből arra következtetnek, hogy a miniszterelnök újévig tünni akarja az obstrukciót, anélkül, hogy valami intézkedést tenne. A katonákat, akiknek az ideje október hó 1-én letelik, benn tartanak december végéig, a míg a törvény megenged, újéven tul pedig a pórtartalékosokat hívnák be.

Ez a híresztelés nem most merül fel először, de hitelt most sem érdemel. Eltekintve attól, hogy senki sem tudja megnevezni, hogy az egyébként is teljesen magába zárkózott Khuen-Héderváry voltaképpen kinek mondta azt, hogy ő január elsejéig ráér várni, bizonyos az is, hogy a király és a közös hadsereg vezetői egyáltalán nem mennének bele az említett katonai intézkedésekbe, a melyek erősen megbontanák a hadseregben a rendet és a melyek olyan zűrzavart idéznének elő a hadsereg szervezetében, hogy évekig tartana, a míg ismét vissza lehetne jutni a rendes kerékvágásba.

hogy le is sülyedt egyik nagy fele: akkora világtalan örvény tántorgott a lába előtt.

Hogy is tudott ilyen kérdeni Magdolna asszony, hiszen azt a szent, szűzies titkot még magának sem merete elmondani, még a hallgatag, álomrahívó éjszaka magányában is elhallgatta.

— Hogy hívják? Miféle szerzet? — kérdé Magdolna asszony még egyre haragosan.

— Sándor József, — lehetne Margitka alig hallhatólag. — Segédjegyző és . . . más semmi . . . Nem!

— Nagy hivatala van, mondhatom. Tehát más semmi . . . Hát arra a másikra mért nem felelsz?

Margitka jó, engedelmes, szelid gyermek volt, de hogy mert volna valaha büszkén felemelt fővel, dacosan a Magdolna asszony szemébe nézni. Most azonban büszkén, bátran vetette fel a szépséges fejcskáját s Magdolna asszony olyan igazi, szenvedélyes tüzet sohasem látott, mint amilyen ebben a szelid, buzavirág-szemben lobogott.

Ezzel a szenvedélyességgel mondta, de harsányan, szinte kiáltva:

— Szeretem! szeretem!

Magdolna asszony hosszasan, szomorán nézett a lányra s most maga is úgy érezte, hogy összeomlott, szürke, gyászos lett az egész világ! . . . Szürkeség volt mindenütt . . .

Egy másik hír, hogy Tomasics horvát miniszter csakhamar menni fog. Allitól magá a miniszterelnök is belátja, hogy Tomasics tart-hatatlan a maga pozíciójában. Azonkívül pedig Khuen-Héderváry látván, hogy Tomasics milyen vörös posztó az ellenzék szemében, elejét akarja venni annak, hogy a horvát miniszter személye továbbra is okot szolgáltatson a kirohánásokra.

Ugy mondják, hogy Tomasics elejtésére a miniszterelnök tegnap, Vázsonyi Vilmos beszédének a hatása alatt tökélt el magát, mikor látta, hogy az ellenzék nem hajlandó megbocsátani a horvát miniszternek azokat a magyarellenes nyilatkozatokat, melyeket a múltban tett.

Tény az, hogy Khuen-Héderváry tegnap Vázsonyi beszéde alatt sokat jegyzett, még pedig éppen akkor, mikor Vázsonyi Vilmos Tomasics multbell szerepléséről beszélt. Ebből nyilvánvalónak látszik, hogy Khuen-Héderváry reflektálni akar azokra, amiket Vázsonyi Tomasicsról mondott, bár a beavatott kormánypártiak szerint a miniszterelnök olyan formán akarta védelmébe venni a horvát minisztert, hogy az nem tud elég jól magyarul és inkorrekt módon fejezte ki magát.

Annyi bizonyos, hogy Tomasics elejtése jó hatást gyakorolna az ellenzékre.

Érdekes az a türelmetlenség, melylyel a kormánypártnak az ó-liberális része nézi azt a teljes télenséget, melyet a kormány tanúsít az új obstrukcióval szemben.

Ma Bauer Antal, az ugodí kerület képviselője cikket közöl egy félhivatalos német lapban s abból indulván ki, hogy a mostani áldatlan helyzet milyen nyomasztó hatással van Magyarország gazdasági életére, odakonkludál, hogy a kormány mondja meg végre, nyújthat-e valamit az ellenzéki követelések kielégítésére. Ha van mit adnia, álljon elő vele, ha nincs, akkor is mondja meg, de ne hagyja a közvéleményt az eddigi bizonytalanságban.

Néhány ó-liberális egyébként azzal közelítette meg az obstrukciót, hogy azt mondta:

— Szabjátok meg, hogy mi a ti kívánságaitoknak az elfogadható minimuma. Ha azt látjuk, hogy megvalósítható, amit követeltek, mi ó-szabadelvűek hajlandók vagyunk a magunk részéről garantálni nektek, hogy annak idején, vállalva veletek dolgozunk a követelések megvalósítására.

Az ellenzék azonban nem is reflektált erre az ajánlatra, mert természetesen nem veheti komolyan, illetőleg nem tekintheti a kormánypárt egy részének ilyes állásfoglalását elegendő garanciának arra, hogy leszerelje az obstrukciót.

Takács Zoltán dr.

éhen akar halni.

(A pénzhamisító ügyvéd szimulál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Néhány hét előtt szállították be a szegedi Csillagbörtönbe Takács Zoltán dr.-t, ki fényesen indult karrierről a bűn útjára tévedt. Az egyetemi ifjuság egykori híres vezére testben-léleken megtörve érkezett meg a szegedi csillagbörtönbe, hogy hét évi börtönbüntetését itt töltse ki.

Igen érdekes híreket kaptunk ma dr. Takács Zoltánról.

Az előirt szabályok szerint minden rabnak büntetése egyharmadát magánzárkában kell töltenie, azonban a magánzárka-büntetés az egy évi időt meg nem haladhatja, ha három évnél többre van is elítélve az illető.

Takács Zoltánnak szintén egy évet kell

magánzárkában tölteni. A megtévedt ember azonban annyira el van keseredve, hogy a mikor legelőször magánzárkába tették, kijelentette, hogy *nem nyúl semmiféle ételhez és éhhalállal fogja magát elpusztítani.*

Minthogy csakugyan nem evett semmit, beszállították a rabkórházba, hol evett egy keveset.

Több ízben megpróbálták már magánzárkába tenni, de mindannyiszor visszautasította az ételt. A makacs rab annyira elgyöngült, hogy legutóbb *Regdon* Károly dr. börtönorvos mesterséges táplálást volt kénytelen alkalmazni s dr. Takácsot ellenszegülése dacára az orrán keresztül betöltött tejjel etette meg.

A szerencsétlen ember szervezete annyira tönkre van téve, hogy egyik helyiségből a másikba *öbön kell átvinni.* Kinézésére valósággal ijesztő s aligha fogja kitölteni a hét hosszú esztendő.

Takács Zoltán ezt az éhenhalási kísérletét már az első börtönbeli fogsága alkalmával eljátszotta. Akkor is így kellett táplálni jóideig, amíg megunta a dolgot. De most sokkal jobban össze van törve és lehet, hogy nem bírja ki a szörnyű önkínzást.

A megoldatlan probléma.

(Ujabb kísérletek a papirgyárban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Az aradi szalmapapir-gyár büze valóságos közigazgatási ügy lett már a váro-házán. A kapitányi hivatal iparügyi osztályában állandóan napirenden van ez a kérdés s az éjjeli inspekción tartó rendőrtiszteknek is kötelességévé tette *Sarlot* Domokos főkapitány, hogy a riport-könyvbe minden éjszakáról bejegyezzék: érezhető volt-e a papirgyári büz, a város mely részén és milyen időtájban.

Ezek az ellenőrző intézkedések azonban természetesen meg nem szüntetik a kellemetlen büzt, de ami ennél nagyobb baj: nem szüntetik meg azon óvintézkedések sem, amelyeket miniszteri szakértők utasítására legujabban rendeztek be a papirgyárban. Drága pénzen szerzett be a gyár gépeket, melyek a büz elemésztésére volnának hivatvák, s bizony ezek mit sem érnek.

Innen van, hogy *Lukácsy* Lajos törvényhatósági bizottsági tag, aki egy közgyűlésen is kijelentette, hogy míg a büz tart, minden hónapban előhozza ezt a kérdést, a napokban újabb beadványt nyújtott be a tanácshoz. Dacára a tett intézkedéseknek, mondja a kérvény, a papirgyár még mindig nem szünt meg kellemetlen büzét terjeszteni. Ennek három oka lehet: vagy nem célravezető a miniszteri szakértők által ajánlt büzemésztő módszer, vagy nem úgy alkalmazzák ezt, amint előírva van, vagy egyáltalában nem alkalmazzák. Azt javasolja ezek alapján *Lukácsy* Lajos, hogy írjon föl a tanács újra a kereskedelem- és belügyminiszterhez s újabb szakértők kiküldését kérjen.

A tanács a főkapitánytól kért véleményes jelentést s *Sarlot* Domokos válaszában a következőket közölte a tanácssal: a légszennyező megakadályozása érdekében a miniszteri szakértők kétféle intézkedést tettek: Az egyik arra irányult, hogy a párasűrítők tartalma büzt ne terjesszen, a másik pedig, hogy a pörkölő kemence füstjével elszálló büzös gázok elégtessenek.

A főkapitány, főmérnök és az aradi iparfelügyelőből álló bizottság több ízben megvizsgálták a gyárat, hogy az előirt intézkedéseket fogantatosították-e s konstataáltak, hogy a gyár elvállalt kötelezettségének megfelelt. E hó 7-én

és 18-án a kapitányi hivatal a gyártelepen váratlan szemlét tartott s az égető készülékeket ekkor is üzemben találták.

Ennek dacára a főkapitány a jelentésekből arról győződött meg, hogy június 21-től a mai napig, vagyis július 25-ig *tizenhat esetben volt a büz érezhető,* ami azt jelenti, hogy a szakértők által javasolt óvintézkedések egyáltalában nem váltak be. Ezeknél fogva a főkapitány is indítványozza, hogy a miniszterrel újabb szakértők leküldését kérje a tanács.

Ferdinánd megszökött?

(A Balkán legujabb szenzációja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Belgrádon keresztül szenzációs hírt jelent a táviró *Ferdinánd* bolgár fejedelem tegnap *Szófiát* váratlanul, mindenkinek a tudta nélkül elhagyta úgy, hogy oda többé ne térjen vissza. A hírt természetesen a legnagyobb fentartással kell fogadni. Félhivatalos oldalról már megérkeztek a cáfolatok. E szerint *Ferdinánd* fejedelem atyja sirjához utazott, a mit minden évben felkeres. Minden kétséget azonban ezek a dementik eloszlatni nem tudnak.

Bulgária kritikus helyzete az utolsó időben már-már katasztrófával fenyegetett. A közhangulat a politikai zavaroktól élesztve a fejedelem ellen is irányult, a kiből a bolgárok a nemzeti törekvések kerékkötőjét látták s a kire haragudtak önkényes kormányzás miatt is. Hetek előtt már *híre járt,* hogy *Szófiában* megismétlődik a belgrádi konak véres éjszakája. Három napja pedig egyszerre minden látszólagos ok nélkül, megjelent a lapokban a kormány cáfolata, a melyben kijelentette, hogy „nem igaz hogy a bolgár fejedelem élete ellen összeesküvést fedeztek fel.”

Beavatott körökben azt mondják, hogy a kormány ezzel a cáfolattal akarta a fejedelem tudomására juttatni a veszedelmet, a mely fenyegeti. S erre vezetik vissza a király utazását, a mit nagyon különössé tesz, hogy egész váratlanul, valósággal titokban történt, úgy hogy a hozzá legközelebb álló politikai személységeket sem értesítette a szándékáról. Végre, olyan kegyeletes célu utra, amilyennek a félhivatalos cáfolatok jelzik *Ferdinánd* kirándulását, kevesebb titkolódzással is elnehetett volna.

Az első hír, mely a szenzációt hozta, Belgrádból jött és így hangzik:

Ferdinánd bolgár fejedelem ma éjjel féltizenkettőkor hat kocsiból álló, egyenesen a belgrádi vasutigazgatáságnál megrendelt különvonattal átutazott a szerb fővárosra. Ebből az alkalomról elüzetéséről beszélnek s a *Stampa* című ujság szerint a fejedelem a kritikus helyzet elől távozott úgy *Szófiából,* hogy többé nem is tér oda vissza.

A *Stampa* híre persze óriási feltűnést keltett a diplomáciai körökben és a nagyközönség közt egyaránt.

A berlini *Lokalanzeiger*-nek jelentik *Szófiából:* Egy bolgár államférfi, aki már több ízben volt miniszter, a következőképp nyilatkozott a macedon-kérdésről: A forradalmi macedonmozgalom egyelőre még nem törekszik teljes politikai autonómiára, mert ennek a célnak az elérése nem áll a hatalmában. A mozgalom feladata sokkal inkább az, hogy úgy Macedóniában s az *Adrianopol*-vilajetben nagy forradalmat szervezzen s olyan zavaros állapotokat hozzon létre, hogy a *szignatárius* hatalmaknak okvetlen közbe kelljen lépniök. Mielőtt azonban a nagyhatalmak közbelépésének el-

érkeznek az ideje, Bulgáriának a joga, hogy komoly szót mondjon s ha a fejedelem a hazafias mozgalomnak gátat akar vetni, akkor arra k. vetkeztethetünk, hogy *Bulgária trónja reá nézve értékkel nem bír.*

Bécsi diplomáciai körökben a fejedelem utjának nem tulajdonítanak semmiféle jelentőséget. A fejedelem a nyarat mindig *Szófiától* távol szokta tölteni és nem történt semmi, a mi okot adhatna arra, hogy mostani utjának politikai jelentőséget tulajdonítsanak. Vasárnap, 26-án van a fejedelem atyja halálának napja, a melyet *Ferdinánd* fejedelem mindig *Koburgban,* a sir mellett szokott tölteni. Most is úgy lesz; a fejedelem külföldi utja tehát első sorban a fiul kegyeletaktusa.

Sismanov, a bécsi első bolgár diplomáciai ügynökség képviselője egy ujságíró előtt kijelentette, hogy a belgrádi *Stampa* közlése magán viseli a rosszakaratú koholmány bélyegét. A belgrádi lap ezzel Bulgáriát és a fejedelemet akarja kompromittálni. Ezzel kedveskedni akar azoknak a szerb köröknek, amelyek a bolgár ellenzékkel érintkezésben vannak. A fejedelem ebben az időben minden esztendőben *Koburgba* utazik. Az elmúlt években nem közvetlenül atyja halálának évfordulója előtt utazott el Bulgáriából. Az idén azonban a macedóniai ügyek miatt tovább volt kénytelen Bulgáriában maradni.

Nemzetiségi összeesküvés.

(Bukaresti küldöttség nálunk.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Említettük a minap, hogy Magyarország nemzetiségei felhasználva a zavaros politikai helyzetet, összeesküvést szőnek a magyar nemzet ellen. Előljárnak a komplotban a románok, kik felhagyva a passzivitással, aktivitásba lépnek s ha nem is érzik elég erőseknek magukat terveik keresztülvitelére, biznak a többi nemzetiség támogatásában. A szászok, tótok és szerbek az ő szövetségeseik. Ezt az aradi *Tribuna Poporului* egyik legutóbbi lapjában nyíltan bevallotta.

A bukaresti „*Vremea*” című konzervatív lap ugyanis meginterjuholta *Gradisteanu* volt minisztert, hogy mi a véleménye a magyarországi románok politikai magatartása felől. *Gradisteanu,* aki *Sturdza* miniszterelnök befolyása folytán bukott ki a miniszteri székből és aki most az ellenzéken van, elítélte a magyarországi oláhok mozgalmát és kétségbevonta a magyarországi nemzetiségekkel való szövetkezés lehetséges és a román érdekek szempontjából hasznos voltát.

Ezt a véleményt cáfolja az aradi román lap. És ennek a vitatkozásnak a heve ragadta el annyira, hogy fölemlerte a leplet, mely a magyarországi nemzetiségek aknamunkáját elföldi, úgy, hogy némi betekintést nyertünk abba, a mi hazánkban a magyarság ellen készülődik. A „*Tribuna Poporului*”, midőn e szövetkezés üdvös és reményteljes voltát hangsúlyozza, egyebek közt kijelenti, hogy a nemzetiségeknek ez a szövetkezése még az 1895. évi budapesti nemzetiségi kongresszusra nyúlik vissza. — A románok összeköttetésben állanak a szászokkal és tótokkal, amint azt különben *Vlad Aurél* képviselőházi beszéde után a tót és szász lapokban is olvasni lehetett.

Ami pedig a szerbekkel való szövetkezést illeti, arról elég világosan nyilatkozik dr. *Polit* lapjában, a „*Branik*”-ban.

„Belemennek-e a nemzetiségek a politikai küzdelembe?” címen kifejti, hogy tekintve az abnormis politikai viszonyokat, alig fog más

kibontakozás a súlyos helyzetből akadni, mint az — új választások és ezzel kapcsolatban aztán előáll az a kérdés, ragaszkodjanak-e a nemzetiségek (tehát az összes nemzetiségek!) az 1895. évi nemzeti kongresszuson kimondott passzivitáshoz, avagy harcba lépjenek jogaik kivívása érdekében? Az eddigi tapasztalatok szerint a passzivitás nem mutatott föl gyakorlati hasznát, sőt, csak fokozza a nemzetiségek politikai erőtlenségét. A *tótok* máris elhatározták, hogy részt vesznek a választási küzdelemben. Az *oláhok* körében is mindinkább tért hódít az aktivitás eszméje. Vlád Aurél máris helyet foglalt a magyar parlamentben, mint oláh nemzetiségi képviselő. Mi, szerbek is küldhetnénk — írja — vagy 6—7 képviselőt a parlamentbe, egy kis kitarítás és a szerb ellenzéki pártok vállvetett küzdelme mellett. A nemzetiségek esetleg 50—60 képviselőt küldhetnek a parlamentbe, ha erélyesen és kitarítóan hozzájárulnának a küzdelemhez. Mert kétségtelen, hogy jelenleg *kedvezőbb a nemzetiségekre nézve a politikai helyzet.* Azért hiszik, hogy az összes nemzetiségeknek aktív részt kell venniük a kiírandó választásokban.

Egyszerre tehát két oldalról is röpülnek felénk vallomások a magyarellenes összeesküvésről. Jellemző, hogy a romániai lapok és a román politikusok állandóan nyíltan buzdítják az aktivistákat. Sőt, hogy a románok mozgalmá még intenzívebb lehessen, *Antonescu* Emil, a bukaresti „Vointia Nationala” c. félhivatalos lap szerkesztőjének vezetése alatt *legközelebb egy politikai küldöttség jön Magyarországra*, hogy az aktivistákat kibékítsék a passzivistákkal.

Mindezt pedig már régen tervezték a románok, de csak egy oly uralom eljöttére vártak, amelynek idejében terveik megvalósítását remélhették. Most megmozdulnak! Ugy látszik biznak a horvát bánban, hogy nem fogja komolyan utjukat állni.

Megrágalmazott jegyző.

(Vádaskodó arad-szent-mártoniak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 25.

Az aradi kir. ügyészség vád alá helyezte őt szentmártoni lakost hivatalból üldözendő nyilvános rágalmazás miatt.

Esetük még emlékezetes lesz, mert nem mult el sok ideje, hogy a vádbeli cselekményt elkövették.

Karl Márton, Fackelmann Ferenc, Kastner Mátyás, Posztmayer Adám és Lusztig Antal, körülbelül egy évvel ezelőtt feljelentést tettek Arad-Szent-Márton község jegyzője, Hatzelhoffer Adám ellen Urbán Iván főispánnál. A feljelentés célja nyilvánvalóan az volt, hogy kellemetlenségeket szerezzen a népszerű és kifogástalan működésű jegyzőnek. A feljelentés tartalma is azt bizonyítja, hogy ravasz bujtogatók intézték a hajsztát Hatzelhoffer ellen.

Avval vádolták meg, hogy 7183 koronáért határjelző cölöpöket vett a község pénzén, még pedig olyanformán, hogy többet fizetett a cölöpökért, mint a mennyit azok érnek, s hogy tettét leleplezte, meghamisította a képviselőtestületi jegyzőkönyvet.

A vizsgálat megindult s elsőfokon az *eleki* főszolgabíró, másodfokon az alispán utasította el a feljelentésben foglaltakat. A vizsgálat során ugyanis kiderült, hogy a feljelentők nem is látták a képviselőtestületi jegyzőkönyvet, melyről azt állították, hogy meg van hamisítva, s tisztán csak azért hivatkoztak erre a tényre, hogy az egész ocsmány rágalmazást plauzibilissé tegyék.

Kiderült aztán az is, hogy a jegyző a me-

zőrendőrségről szóló 1894. évi törvény alapján és az április havi képviselőtestületi közgyűlés utasítására járt el.

Mikor a közigazgatási hatóságok sorra felmentették a méltatlanul rágalmazott jegyzőt, ez a dolgot feljelentette az ügyészségnél, mely az őt szentmártoni polgárt hivatalból üldözendő nyilvános rágalmazásért vád alá helyezte.

MULATSÁGOK

(=) Tüzoltó bál Csermőn. A csermői önkéntes tüzoltó egyesület felszereléseinek beszerzésére f. évi augusztus hó 9-én, a kaszinó helyiségében, kitűnő zenével, nagy népünneppel, különböző versenyekkel és tűzijátékkal egybekötött táncmulatságot rendez.

Politikai érdekességek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 25.

(Unalom a Házban.) Csendes, színtelen ülése volt ma a képviselőháznak. Eleinte úgy látszott, hogy egyáltalán meg sem lehet majd nyitni az ülést, annyira késlelmeskedtek a honatyák. Tíz-tizenöt ember lézengett mindössze a folyosón s *Olay* Lajos vitte közöttük a szót.

— Ma irgalmatlanul névsort fogok olvastatni — fenyegetődzött — mert a mi nem járja, az még sem járja . . .

Erre a szabadelvűpárt jegyzői megraganták a telefont s hosszú parlamentirozás után összehoztak annyi képviselőt, hogy az ülést megtudták nyitni. Ez éppen idejére történt, mert már arról volt szó, hogy a mai nap az ülés lehetetlen lesz.

Odabent *Mukics* Simon beszélt, beszéde iránt azonban nagyobb érdeklődést nem tudot kelteni. Régi reminiscenciákkal traktálta a képviselőket, a kik csapatosan vonultak ki a folyosóra s ott diskuráltak a még mindig bonyolult helyzetről.

A folyosón egész pozitív formában tartotta magát az a hír, hogy a jelenlegi napirend megszakitásával a kormány az *indemnityt* akarja tárgyalásra tűzni. (Erről alább körülményesebben lesz szó.) Az erre vonatkozó indítványt *kedden* fogja megtenni egy kormánypárti képviselő.

Az ellenzéknek az a nézete, hogy a politikai helyzetben így sem lesz javulás, mert az *indemnityt* épp úgy meg fogják obstruálni, mint a hogy megobstruálták a miniszterelnök programjának tárgyalását.

(A kibontakozás nehézsége.) A parlamenti szélcsend, mint ma elhatározottat, jövő keddig fog tartani, amikor gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök befogja terjeszteni indítványát a *napirend megváltoztatásáról*, úgy, amint azt tegnapi lapunkban jeleztük. Eszerint szerdán megkezdénék az *indemnitás* tárgyalását. Ez eddig az a csodaszor, amivel a miniszterelnök megpróbálkozik.

Hogy mennyire nevetségesnek tekintik ezt a kísérletezést, legjobban bizonyítja, hogy a harcoló ellenzék nem is nagyon bánja és tehát beszélni fognak a miniszterelnök programjáról — az *indemnitás* nál. Egyébként a helyzetet maga a kormány sem tartja még elég érettnak, hogy valami komolyat kezdjen. Arról sincs szó, hogy gróf *Khuen-Héderváry* Ischlbe menjen ő felségéhez, legalább a közelebbi napokban nem. Valószínű, hogy ez csak akkor fog megtörténni, ha már a dolgok odáig kialakultak, hogy a miniszterelnök-

nek lesz konkrét előterjesztése ő felsége részére, ami sokáig semmiesetre sem késhet.

Egybehangzó bécsi információk szerint ottan *eyyelőre a legcsekélyebb hajlandóság sem nyilvánul nemzeti koncessziók irányában*, sőt ebben a tekintetben a helyzetet sokkal súlyosabbnak tartják ma, mint *Szell* Kálmán bukásakor. Bécsben ma a csehek és lengyelek mind hangsúlyosabbá váló követeléseivel ugyszólván terrorizáló hatással vannak a magyar válság méltányos megoldása ellen, de ettől eltekintve is, a hadügyi kormányzat a legcsekélyebb hajlandóságot sem mutatja a magyar érdekek kielégítése iránt.

Magyar politikai körökben mindjobban terjed az a meggyőződés, hogy *Khuen-Hédervárynak nem fog sikerülni a kibontakozás*, annál kevésbbé, mert vele szemben a legnagyobb bizalmatlanság uralkodik és a harcoló ellenzék tőle még azokra nézve is intézményes garanciákat követel, amiket más, nyiltabb, megbízhatóbb és a nemzeti koncessziók érvényesítésében angazsált magyar politikustól esetleg nem követelne.

Egy, az előbbivel ellentétes híradás a következőket mondja: Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy ő felsége gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnöknek *királyi kéziratot* bocsátott rendelkezésére, melyben *biztosítja a nemzeti követelményeknek oly mérvben való teljesítését, amint annak idején báró Fejérváry volt honvédelmi miniszter a szabadelvűpárt értekezletén kiltatásba helyezte volt.* Ez a kézirat az utolsó eszköz, melylyel a megegyezést létesíteni igyekeznek. A miniszterelnök a kéziratot belátása szerinti időben és körülmények közt használhatja föl. Azt hiszik azonban, hogy már a jövő hét elején bemutatja azt és remélik, hogy sikerül vele az obstrukció megszüntetését, a teljes leszerelést elérnie.

(Mi lesz a megoldás?) *A N. Fr. Pr.* szenzációs cikket közöl arról, hogy mi lesz a *Khuen-Héderváry* gróf megoldási módja. E szerint *augusztus elsején az állampénztárak beszüntelnének minden fizetést, beszüntetnék a tisztviselők fizetését is*, de nem képezne fegyelmi vétséget, ha a tisztviselők nem dolgoznának. Az ennek folytán előállandó erkölcsi pressziótól várna *Khuen* a leszerelés kieszközlését. Még nem szánta végleg erre magát rá *Khuen*, mert fél, hogy a külföld előtt nagyon kompromittálná ez az országot.

Ugyancsak a „*N. Fr. Pr.*” szerint *Apponyi* azért beszélt, hogy *Tallian* Béla alelnök csináljon egy kis stiklit. Pár nap mulva egyszerűen kijelenti majd, hogy további vitát a kormány bemutatkozása fölött nem enged.

(*Apponyi határozati javaslata.*) Késő éjjel azt a telefon-értesülést vesszük, hogy a miniszterelnöki program tárgyalásának megszakitását s az *indemnity* napirendre tűzését célzó indítvány egy napot késni fog. Az erre felkérendő kormánypárti képviselő ugyanis nem *kedden*, hanem *szerdán* teszi meg indítványát, mert azok, kik a helyzet kibonyolításában közreműködnek, *kedden* még az ellenzékkel akarnak értekezni.

A leszerelés ügyében *Apponyi* Albert gróf ma hosszasan tárgyalt *Olay* Lajossal.

Jelentik, hogy ennek a tárgyalásnak semmi hivatalos jellege nem volt s az magántermészetű purparlénak tartandó. E purparlék alapját az képezte, hogy az ellenzék hajlandó lenne-e abbahagyni az obsztrukciót, ha a szabadelvűpárt elfogadná az Apponyi memorandumában levő és már közismert határozati javaslatot?

Szerdán tehát történik valami.

TANÜGY.

(—) Athelyezett tanár. Dobos Károly dr. aradi kir. főgimnáziumi tanárt a vallás- és közoktatásügyi miniszter saját kérelmére a budapesti VI. ker. állami főgimnáziumhoz helyezte át. Dobos Károly dr. a mellett, hogy kiváló tanár, az aradi irodalmi és társaséletnek is szerepet vivő, kedvelt tagja volt. Hangulatos, érdelemmel teli verseit nagyon szerette a közönség, s mikor legutóbb kötetbe foglalva jelentek meg költeményei, a kritika egyhangú elismeréssel méltatta. A poéta-tanár távozását sajnálattal veszi tudomásul minden ismerőse.

(—) A kultuszminiszter nem ad kihallgatást. Budapestről jelentik: *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter további rendelkezésig nem ad általános kihallgatást.

A zenede-igazgató tragédiája.

(Baleset, vagy öngyilkosság?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

A tragikus véget ért szegedi zeneiskolai igazgató, *Szögedi* Endre halálának lapunkban már elmondott körülményei mindjobban a bizonytalanság ködében vesznek el. Első pillanatra mindenki azt hitte, hogy öngyilkosságról van szó. Maga a hivatalos vizsgálat kétségen kívül megállapíthatónak vette, hogy szerencsétlenségről szó sincs, *Szögedi* Endre teljes öntudattal, vagy legalább is beszámítható állapotban szánta el magát az öngyilkosságra és tettét mindenestre erős akarattal hajtotta végre.

Ma már e föltevés bizonyosságai nagyon megrendültek. Az elhunyt igazgató családja adott először kifejezést annak a sejtelmenek, hogy előreláthatatlan események játszottak közre és véletlen szerencsétlenség volt a halál közvetlen okozója. Számos körülmény megerősíteni látszik ezt a föltevést.

A vizsgálódások során ugyanis kiderült, hogy *Szögedi* Endre az elmúlt vasárnap este vendégül látta magánál *Sommer* Endre zene-tanárt és *Rédey* István színészt. Többször is voltak így együtt hármában és ha jókedve kerekedett a házigazdának, rendes szokása volt, hogy az egész lakást kivilágította. Így történt vasárnap is, hogy az összes gázlámpák felgyúltak a földszinti lakás helyiségeiben. Éjfél felé együttesen távozott az egész társaság és *Szögedi* nem akarván bajoskodni a lángok külön-külön való eloltásával, a folyosón levő gázóránál egyszerre zárta el az egész vezetéket.

Ez a körülmény, mint később ki fog tűnni, igen fontos. A jelenvolt tanuk emlékeznek rá, hogy a gázlámpák eloltása a fenn leírt módon történt.

Az igazgató hétfőn reggel tért ismét haza, de még a délelőtt folyamán távozott. Akkor este Nyáry György vendéglőjében találkozott a társaság. *Szögedi* is jelen volt és vidám poharazás közben telt az idő. *Szögedi* az esti órákban, erősen mámorosan tért haza lakására, ahol csakhamar lefeküdt, miután az ajtókat szokás szerint bezárta maga után.

Ugyancsak hétfőn este történt, hogy *Liptai* István, a zeneiskola szolgálója az emeleti folyosón fel akarta gyújtani a gázt és észrevette, hogy a vezeték el van zárva. Lement tehát a földszinti folyosóra és kinyitotta a gázórát.

Ez a körülmény az előbb fölhozott argumentummal igen erős alapja annak a föltevésnek, hogy *Szögedi* Endre tévedés, illetőleg

hanyagosság folytán esett a szén-gázmérgezés áldozatává.

Figyelemre méltó az a körülmény is, hogy az elhunyt igazgató halála bekövetkezése alkalmával teljesen levetkőzödve feküdt ágyában, melynek takarója nyakig betakarta. Minden jel arra mutatott, hogy hétfőn este teljes lelki nyugalommal tért éjszakai nyugvóra és álmában ölte meg a gáz.

Az igaz, hogy *Szögedi* régóta kifejezést adott halálsejtelmeinek. Ezen azonban semmiképen sem lehet csodálkozni, tekintve, hogy zömök, kövér és vérmes ember volt, aki a szeszivástól sohasem tartózkodott. Mindig félt a hirtelen haláltól.

A felmerült kételyek tehát erősen megrendítik az a gyanút, hogy *Szögedi* öngyilkosságot követett el. Tragédiájának vezető motívumai valószínűleg örökre kideríthetetlenek maradnak, minthogy nincs élő tanuja utolsó rettenetes éjszakájának.

A pápa halála.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 25.

Az elhunyt aggastyánt a bibornoki kongregáció határozata szerint ma eltemették. Most már a Vatikán minden gondja az összeülő konklávéra irányul.

Hogy ki lesz a pápa, arra nézve a kombinációk egyik napról a másikra változnak. Az ellenőrizhetetlen hírek, hol *Gotti*, hol *Rampollai*, hol *Vanutelli*, hol *Oreglia* győzelmi kilátásairól szólnak. Mindezekből annyi bizonyos, hogy Franciaország jelöltje *Rampolla*, akinek az olasz bibornokok közt is nagy pártja van, viszont az olasz bibornokok másik része, továbbá a magyar, osztrák, német és amerikai bibornokok egyetértelműleg, bár különböző okokból, szakítani akarnak a Vatikán eddigi politikájával, melynek *Rampolla* a megtestesítője. Most tehát csak azon fog megfordulni a dolog, melyik pártnak lesz több híve a konklávén.

Mai távirataink itt következnek:

Ma reggel dr. *Lapponni* megvizsgálta a pápa holttestét és megállapította, hogy az még a ravatalon maradhat. Reggel 6 órakor megnyitották a Péter templomot és megengedték a közönségnek a holttest megtekintését, de a tolongás nem volt oly nagy, mint tegnap. Ennek dacára alkalmazták a rend fentartására szükséges intézkedéseket. *Herrera* és *Perraud* biborosok ideérkeztek. Ma reggel bebocsátották a népet a Péter-templomba. Többnyire gyermekek és asszonyok tódultak a kápolna felé. A tolongás oly nagy volt, hogy a katonaság csak nehezen tudott rendet tartani. A tegnapi jelenetek ma megismétlődtek. Kiabálás, visítás, segítségért kiáltás halatszott. Bár a pápa arcát megtisztították a ráakodott gyertyafüsttől és lemosták, mégis teljesen megfeketedett és úgy összeszáradt, mint egy mumia arca. Egy gyermek a pápa láttára elkiáltotta:

— A pápa kisebb lett!

A délelőtt folyamán villamos fényvető lámpákat állítottak fel a ravatal mellett, hogy a pápa arcát megvilágítsák.

Háromnegyed egy órakor a Szt.-Péter templom belsejét kiürítették.

Kopp boroszlói bibornok-érsek ma Rómába érkezett. Barátai a biborosok közt nagy örömmel fogadták. *Kopp*nak az a megbízása van, hogy *Vanutelli* megválasztását teljes erejéből támogatassa, de ennek kilátásai békeszeretete és igazságossága dacára sem nagyon kedvezők. Főképpen *Rampolla* és *Oreglia* ellenzik *Vanutelli* megválasztását, aki szerintük nagyon is engedékeny. *Rampollát* pártja minden vád ellen,

melyet ellene fölhoznak, a legerélyesebben védelmezi.

Gotti kilátásai ujabban csökkennek. *Artalmára* van, hogy *Rampolla* az ő politikája hívének mondja magát és szavazatokat akar gyűjteni részére. *Oreglia* ismét előtérbe lép, mert mint *camerlengo*, kiváló szervező-tehetségnek bizonyult.

A *New York Herald* értesülése szerint a konklávén *Gibbons* bibornok vezetésével egy csoport mindenáron *Rampolla* ellen fog küzdeni. Ez a csoport csak oly emberre szavaz, aki szakit *XIII. Leó* politikájával, melyet *Rampolla* megválasztása esetén folytatni szándékozik. *Richard* párisi érsek szintén nem tartozik *Rampolla* hívei közé.

Budapestről jelenti tudósítónk: Az elhunyt *XIII. Leó* pápa lelkiüdvéért a budavári koronázó Mátyás-templomban e hó 28-án, kedden délelőtt 10 órakor nagy fényvel és pompával tartják meg a hivatalos gyászistentiszteletet. Az istentiszteleten részt vesz a kormány, a képviselőház, a főrendiház, a polgári és katonai hatóságok testületileg. Ez alkalommal *Vavrincez* Mór karnagynak nagy Rekvimét adják elő.

Róma, július 25.

XIII. Leó pápa temetése ma este 7 órakor ment végbe. A gyászszertartás este fél 10-ig tartott s azt semmi incidens nem zavarta. A temetés rendkívül díszes volt. Kétezer meghívott előkelőség vett részt rajta.

Róma, július 25.

A pápa temetése nagy fény és pompa közt folyt le. Diszmenetben szállították át a pápa holttestét a Szent Sziv kápolnába, hol arcal az oltár felé terítették fel.

Innen történt az átszállítás a végleges nyughelyre. A koporsó lezárása előtt három selyem erszényt helyeztek el benne, arany, ezüst és rézpénzzel, mindegyikből arnyi darabot, a hány évig uralkodott a pápa. Ezenkívül egy üveg tokot helyeztek meg el a koporsóban a pápa életrajzával.

A pápa unokaöccse *Pecci* gróf még megcsókolta az elhunyt lábát, mire a lezáráshoz fogtak. Előbb egy ólom koporsóba melyet beforrasztottak, majd egy szilfa koporsóba helyezték, melynek oldalán a pápa cimere volt látható. Ezzel a lezárási aktust befejezték.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Az ördög pilulái, operetta.
Este: Ugyanaz.
Hétfő: Egy görbe nap, bohózat. Ujvári Károly vendégfelléptével.
Kedd: Svihákok, operetta.
Szerda: Svihákok, operetta.
Csütörtök: Mici hercegnő, bohózat.
Péntek: Mici hercegnő, bohózat.
Szombat: Katalin, operetta.

* Az új előfüggöny. A téli színház előfüggönyét *Zilahi* Gyula színigazgatónak a várossal kötött szerződése értelmében újra kell festetnie ellenszolgáltatásként azon díszletek használatáért, amelyeket a város mint a saját tulajdonát *Zilahinak* használatba átengedett. Az új függöny tervrajzát *Végh* István festő elkészítette, a színigazgató bemutatta a tanácsnak, mely azt el is fogadta. A *Simonyi-utcai* festőteremben *Végh* István most festi az új függönyt, mely egy hatalmas rokokó-stílusú bibor bársony drapériát ábrázol, gazdag aranyozással és beszövedt zsenília bordúrral. A függöny középrésze, az előhívó-függöny fehér selyem-minta, rokokó díszítéssel, alján bordúrral és arany rojtó-lással. A kihívó függöny közepén lira és Me-

duza-fő van. A diszes, izléssel festett függöny néhány nap múlva teljesen elkészül.

* **Ujvári Károly vendégszerelése.** Hétfőn este az *Egy görbe nap* című bohózat kerül színre Ujvári Károly, a népszínház kitűnő művészenek vendégfellépésével, aki Sanyaró Vende szerepét játssza. A többi szereplők a régiak maradnak.

* **Mici hercegnő.** A Vígsház műsorának egyik legmulatságosabb bohózata a *Mici hercegnő*, melynek kaviar íze és szellemessége sok előadást biztosított a fővárosban. A vigjátéki személyzetnek volt alkalmuk sok próbát tartani a darabból, ami alkalmas arra, hogy a bohózat gyors tempóban peregjen le és ezáltal ne adjon alkalmat sokat tünődni azon, ami a modern francia bohózatnak fűszerét képezi. A bohózatot *Marházy* rendezte.

* **A Svihákok.** Kedden és szerdán a műsorra a *Svihákok* kerül, mely szép zenéjű operettben *Rózsa Lili* és *B. Szabó* játsszák a svihákok hálás szerepeit; *Almássy Lola* és *Répási Gusztó* pedig a két hadnagyot.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután és este is az *Ördög pilulái* című látványos bohózatot adják. A délutáni előadás az ifjúságnak és a gyermeknek van szánva, miután *Zilahy* igazgató több helyről aziránt nyert felszólítást, hogy a kicsinyek is megnézhessék az érdekes darabot. Este utólszor szintén e darab megy; azután lekerül a műsorról, a gépezetek felszedetnek és a díszletek kivételnek a színpadról.

* **Gorkij operaszöveget ír.** Érdekes színházi hírt közöl a *Menessrel* című franci újság. E szerint *Maxim Gorkij*, az orosz írók legkiválóbbja, az *Éjjeli menedékhely* hírneves szerzője, szövegkönyvet ír, amelynek címe: *A khán és fia*. A szöveg operának készült és a zenét *Wassili Sapellnikoff* orosz zeneszerző írja.

* **Az Alföld** című aradi szépirodalmi folyóirat legújabb száma is a szokott változatos tartalommal jelent meg. Aktuális cikkeken kívül több elbeszélés, vers és apróság olvasható a füzetben a rendes rovatok mellett. A szépségrovatban ezúttal *Magyary* lina urhölgy arcképe látható.

A báró ur megszökött.

(Székhámas a szállodában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Két-három héttel ezelőtt egy előkelő budapesti szállodában megjelent egy elegáns úri ember, aki két szobát bérelt és a bért egy félhónapra előre fizette. A 30—35 évesnek látszó úri ember, akin csak úgy ragyogott a sok gyémánt gyűrű. *Felser* Gyula bárónak adta ki magát és azt állította, hogy atyját, aki Alsó-Ausztriában nagybirtokos és többszörös milliomos, várja; atyja ugyanis Magyarországon egy nagyobb fürdő mellett telket akar vásárolni egy kastély építése céljából.

A báró urat szörnyen respektálták a szállodában, mert rendkívül gavallérosan viselte magát az alkalmazottakkal szemben. A legkisebb borraival egy forint volt, amit a szobaleány, az ételhordó pincér, a portás stb. kaptak, de mindennap.

A mikor egy heti itt tartózkodása után a szállodába tudakozódni jöttek a báró ur után, diszkrétén, hogy ő ne tudjon róla semmit, akkor a legjobb információt kapták róla:

— Gavallér, sok pénze van. Pontosan fizet és előkelő rokonsága van.

Két hét múlva a báró ur magához kérte a szálló üzletvezetőjét.

— Barátom, ön tehetne egy kis szíveséget nekem. Ime, látja ezt a sürgönyt, ezt most kaptam. Atyám küldte Bécsből, hogy este indul. Reggelre itt lesz. De én nem várhatok addig, pénzre van szükségem, 2000 koronára, holnap reggelig, míg atyám visszajön. Hála fejében emlékül adom önnek ezt a gyűrűt, ami az ujjamon van. Szép gyűrű, megér 50—60 frtot!

Ezzel újjáról lehuzta a gyűrűt és átadta az üzletvezetőnek, aki egy perc alatt előteremtette az 1000 forintot.

A báró ur erre kocsiba vágta magát és távozóban így szólt a portáshoz:

— Ha keresnek, mondja azt, hogy csak reggelre jövök haza. Vacsorára vagyok meghíva! Az üzletvezető nagyon megörült a szép gyűrűnek.

— Vajjon mennyit érhet? — kérde magában és hogy ezt megtudja, azonnal elsietett egy a Teréz-köruton lakó ékszerész ösmerősehez.

Majd hanyatt vágódott rómületében, amikor hallotta, hogy a gyűrű 9 koronát ér.

— No becsaptak! Mondá magában és sietett vissza a szállodába. Utközbe azonban gonosz sejtések kezdtek bántani.

— Hát az ezer forint.

Az üzletvezető a lehető legnagyobb izgalommal várta a reggelt, hogy a báró urat és annak atyját láthassa. De hiába várta, a báró ur nem jött, atyja sem.

Ellenben kiderült, hogy a báró ur nem is báró, hanem nagyon ügyes svindler, aki az üzletvezetőtől kapott ezer forinttal egyenesen a pályaudvarra ment és a legközelebbi vonattal elutazott.

Kiderült az is, hogy egy tőkepénzes urtól, a ki megszorult gavallér urakat szokott „pillanatnyi” pénzzavarokból kiségiteni jó kamattal, 6000 forintot csalt ki egy olyan váltón, a melyen atyja nevét, — persze a báróét — is oda kaparintotta. A borraival, a gavallérság, mind arra való volt, hogy jó információkat adjanak róla a pénzügyi „manipulációhoz”.

A székhámas ellen eddig még nem tettek feljelentést a rendőrségnél, mert nagyon röstelik a dolgot.

Eltűnt erdőtelep.

(Egy bankár manővere.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 25.

Egy nagyipari vállalat csődjét jelentik nekünk Nagyváradról.

Nem mult el még egy éve annak, hogy *Szudrics* biharmegyei községben megjelent *Wilgerott* Agost berlini bankár és a közeli s távolabbi erdősegeket mind össze vásárolta. A külföldi bankár csakhamar tízezer holdnyi erdőbirtok felett rendelkezett. *Wilgerott* ezt a roppant területet ipari célokra akarta felhasználni s rövid idő alatt létesített is egy olyan modern ipartelep, a milyent éppen csak Németországban lehet találni.

Mint ha a föld alól bujtak volna ki, oly mesés gyorsasággal épültek fel gyárépületek. A Berlinből jövő vonat garmadával hozta a német tisztviselőket, kiket *Wilgerott* az ipartelephez alkalmazott.

Az ipartelep külsőleg a legnagyobb vírágzás képét mutatta, szorgalmas kezek dolgoztak az erdő kincseinek kiaknázásán.

A vidéken élő szegénysorsu népre nézve az új ipartelep elsőrangú kereseti forrássá vált s számos család, mely eddig napról-napra tengette életét, most biztos kenyérhez jutott.

Wilgerott azonban nem elégette az eddigi befektetéseket, melyek már így is hat millió koronába kerültek. Egy kis iparvasutal akarta körülhálózni az egész telepet, hogy könnyebbé tegye a közlekedést a telep egyes távolabbi fekvő részei között.

A napokban kellett volna megtartani a létesítendő iparvasut közgazgatási bejárását.

Tegnap aztán arra ébredtek a gyárban alkalmazott tisztviselők és munkások, hogy *elvesztették kenyerüket*.

A telep ugyanis hirtelen beszüntette a működését és *eladónak vált*. Rettentő csapás ez a vidék szegény népének.

A hirtelen bukásnak az az oka, hogy *Wilgerott* a befektetésekhez kölcsön-pénzeket vett fel, s most aztán részvénytársaságot akart összehozni, mely az üzem folytatásához meghozta volna a kellő anyagi áldozatokat. A kísérlet azonban meddő maradt, a pénzemberek idegenkedtek a *Szudricsi erdőteleptől*.

Ezért kellett áruba bocsátani a szépen indult vállalkozást, hogy *Wilgerott* némileg eleget tehessen kötelességeinek, melyek mostanában közelednek a lejáratnapjához.

A született doktor.

(Párbaj-ügy a törvénytörök előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

A budapesti büntetőbíróóság előtt ma érdekes végtárgyalás folyt le, melynek előzményei a következők:

G. B. fogtechnikus, aki ezt a mesterséget mint gyakornok egy külföldi fogorvostól sajátította el, a fővárosban már néhány év óta mint fogorvos működik, sőt, hogy hírnevét még jobban emelje, neve elé rendszerint a „Dr.” t is odaszúrja.

Máskülönben is élelmes ember és nagyon jól érti a páciensfogdosást, amit az a körülmény is bizonyít, hogy nincs olyan bál, vagy multság a fővárosban, a hova ő el nem menne és ne táncolna virradtig. Tánc közben aztán a hölgynek nem a szeméi közé tekint, hanem a fogait vizsgálja és sohasem mulasztja el a kínálkozó alkalmat anyagi érdekének előmozdítására felhasználni. Akármilyen épek legyenek a fehér apró fogak, legelső kérdése ez:

— Nem szenved nagysád fogfájásban?

Bármilyen is aztán a felelet, nyomban hozzáfűzi:

— Fáradjon fel egyszer a műtermembe, és biztosítom, hogy nem fáj a foga soha életemben.

Három héttel ezelőtt egy margitszigeti jótékony célú ünnepélyen G. t a táncosnője, egy fiatal, csinos urileány bemutatta dr. *Horváth* Géza magyar államvasuti hivatalnoknak, aki már sokszor hallotta a G. nevét említeni és nem éppen a legbizelgőbb szavak kíséretében. A fiatal fogtechnikus arca különben sem tetszett neki és az örökösen mosolygó G.-t csipkedni kezdte mások jelenlétében.

— Ah, rendkívül örvendek, doktor ur, hogy megismerkedtem önnel és kifejezést adhatok őszinte csodálkozásomnak.

— Csodálkozásának?

— Talán nem találja doktor ur helyesnek ezt a kifejezést?

— De igen, csak azt nem értem, hogy miért csodálkozik ön?

— Pedig ez nagyon természetes. Nekem éveken át kellett tanulnom azért, hogy a doktori címet elnyerjem, ön pedig minden előtanulmány nélkül lett azzá. Hát hogy az ördögbe ne csodálkozzam, mikor egy született doktort látok magam előtt. Vagy talán önt is tiszteletből avatták doktorrá, mint *Jókai Mórt*?

— Ez a kérdés nem annyira naiv, mint imperitens, — felelt indulatosan a fogtechnikus, akit csak a kacagó körülállók akadályoztak meg abban, hogy *Horváthot* tetteleg inzultálja.

Az incidensnek pisztoly-párbaj lett a következménye, amelyben egyik fél sem sebesült meg.

A budapesti büntetőbíróóság ma a párbajozó feleket egyenként három három napi államfogházra ítélte.

Damjanichné Aradon.

(Beszélgetés a vértanú özvegyével.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Két nap óta időzik Aradon *Damjanich* János özvegye. *Csernovics* Diodor dr. áll. jószágigazgató vendége, de, úgy érezzük, közünk van hozzá valamennyiünknek, ha egyéb nem, hát annyi, hogy kégyeletes szeretettel gondolkunk reája. Mert ő reá gondolván, képzeletünkben életet nyer az az eposzi alak, a szabadság csatáinak nagy hőse, kinek, halála után is életét szentelte, hű asszonya maradt a fekete ruhás matróna. A vigasztalan emlékü október 6-ika óta gyászruhában jár Damjanichné. Sem gyászszertendő, sem a kiengesztelődés, a fél-századnál nagyobb idő nem feledtette el vele az ő nagy halottját.

Fekete ruhájában volt ma is, midőn délután *Csernovics* Diodorné társaságban elfogadott. A szomorú emlék mellett is, úgy látszik, jó-érzések gyűlnek a szívébe, mikor itt van Aradon. Ez a kettős érzés érthető is. A városban, mely olyan gyászos esemény színhelye volt hajdan, legjobban tündöklék a vértanú glóriája most.

A nagy halott a mácsai parkban nyugszik a suttogó, régi fák alatt. Damjanichné, mint mondta, kedden megy ki Mácsára, férje sírházhoz. Ezt az utat, ha Aradra jön, soha sem mulasztja el.

— Bizony, így lesz ez — szölt azután. — mig a holttest az aradi mauzoleumba nem kerül.

A mauzoleummal kapcsolatban érdeklődött az egyéb aradi tervek iránt. Szóba került a Kossuth-szobor, s a legújabb terv: "Asztalos Sándor emléke. Látszott, hogy az aradi ügyeket figyelemmel kísérte. Jól tájékozottságára vallott ez a megjegyzése:

— Szép tervek, s ha *sekkára* lesznek is meg, fő dolog, hogy foglalkoznak velük. Előbb-utóbb csak megvalósul mind.

Beszéltünk ezután a készülő Damjanich-emlékről, melyet Károlyfalván állítanak fel. Itt néhány hét előtt hazafias ünnepséget tartottak Damjanich tábornok egy győztes csatájának évfordulóján. Ebből az alkalomból megleghangos levelet irtak Damjanichnéhoz az ünneplők.

— Különösen megható volt az a részlet — mondta — melyben azt irták, hogy a lakosság, a német, úgy mint a magyar, üdvözlí őt a napokon.

A multból a jelenre tért át a beszélgetés. A magyar gazdaszennyok országos egyesületének elnöknője Budapesten. Az árvák istápolása képezi ott nemes feladatát, melynek jótékony szívvvel áldoz.

Erről beszélvén, csak úgy sugárzott a jószág a fekete ruhás matróna szemeiből.

HIREK.

A gyilkos hadgyakorlat.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 25.

A Boszniában meggyötört komáromi gyalogezreddel történt vérlázító esetet ma hivatalos helyről is megerősítik. Az elképzelhetetlen brutálítás tehát tényleg lejátszódott és pedig úgy, a mint azt tegnap elmondottuk. A félhivatalos tudósítások azonban csak tizenegy halottról tesznek említést. Tizenegy és nem tizenöt... Ez az egyetlen enyhítő körülmény, a mit „mentésül” fel tudnak hozni.

A félhivatalos *Bud. Tud.* megerősíti a szerencsétlenség hírért. *Tizenegy katona halt*

meg napszúrás következtében, dacára annak, hogy minden ugynevezett menetkényelem (nyitott zubbony, megeresztett derékszíj, nyakravaló levetése stb.) meg volt engedve. Viz is volt elegendő. A szerencsétlenség annak tulajdonítható, hogy 40 fok R. hőség uralkodott, amely ellen védekezni lehetetlenség volt. De hát muszáj volt ebben a pokoli hőségben masiroztatni a szegény bakákat? A *Bud. Tud.* szerint a hadügyi kormány a legszigorubb vizsgálatot indította meg. A nyomorult módon elpusztult katonák közül azonban többé nem támad fel egy sem, egy sem.

A hadgyakorlati balesetet illetően, mely a 12. gyalogezredet Hercegovinában érte, a *Magyar Távirati Iroda* illetékes helyről a következőket veszi: A menet Trebinjéből Bielek felé történt. A legénységnek minden menetbeli könnyebbséget megengedtek. A tábori palackok meg voltak töltve és a csapatok után kocsin szállították vizet. A hőség 40 fok Reaumurre emelkedett. Igyekeztek a közelfekvő Bieleket lehetőleg gyorsan elérni, hogy ott a katonaság pihenhessen. Azonban Bielektől egy kilométernyire 11 katonát napszúrás ért, akik meg is haltak. A gyengélkedőket kocsin szállították a menet után. Utóbbiak száma nincs még megállapítva, azonban valószínűtlen, hogy számuk oly nagy volna, mint azt a lapok jelentették. Legmesszebb menő vizsgálatot rendeltek el és a hibásakat legnagyobb mértékben felelősségre fogják vonni.

Mint budapesti tudósítónk jelenti, a képviselőház folyosóján ma felháborodással tárgyalták a bieleki katasztrófát. Eleinte hitelt sem akartak adni a híreknek, később azonban hiteles megerősítés érkezett s a felzudulás általános lett kormányparton s az ellenzéken egyaránt. Ez ügyben nagy akcióra készülnek.

— **A király Aradmegyében.** Királyunk augusztus végén fog visszatérni Ischlból Bécsbe. Ez időtájt lesznek Erdberg mellett három lovassdandár nagy hadgyakorlatát. Egyik záróhadgyakorlaton maga a király is jelen lesz. Szeptember elején, mint ismeretes, Magyarországra utazik a király, hogy a *Radna-Lippa* tájékán tartandó hadgyakorlatoknál legyen jelen. Ezekben a hadgyakorlatokban a temesvári 7. hadtest, valamint a nagyszabeni 12. hadtest fog részt venni *Schweitzer* és *Probst* hadtestparancsnokok vezetése alatt; a hadgyakorlatokon a király oldalán *Ferenc Ferdinánd* trónörökös is meg fog jelenni. A király a hadgyakorlatok alatt tudvalevőleg gróf *Zselénszki* Róbert temesújfalusi kastélyában fog lakni báró *Beck* vezérkari főnökkel együtt. *Ferenc Ferdinánd* trónörökös lakását pedig a ferencerdiek *radnai* klostromában rendezik be. A király csak három napig fog Lippán időzni és szeptember 29-én újra az osztrák fővárosban lesz. Szeptember 10-én lesz ugyanis *Eresébet* királyné halálának évforduló napja, amikor ő felsége ezuttal is részt vesz a gyászistentiszteleten.

— **Rákóczi-kiállítás Kassán.** Holnap, vasárnap megy végbe a kassai Rákóczi-erekyekiállítás megnyitása. Délelőtt 10 órakor Kassa szabad királyi város törvényhatósága székháza nagytermében diszközgyűlést tart, hol ünnepélyes alakban hirdetik ki a határozatokat. Azután diszmenetben vonulnak ki az erekye-kiállítás területére, hol 11 órakor a kiállítást a védnökök és meghívott közönség jelenlétében ünnepélyesen megnyitják s meglekintik. Dél-

után fél 2 órakor társasbéd a Schalk-ház vendéglőben, este pedig Komjáthy színtársulata diszleladást tart a városi színházban. E szép ünnepségre városunkba is többrendbeli meghívás érkezett vasuti kedvezményes jegyekkel és belépti szelvényekkel.

Budapestről táviratozzák: A holnapi Rákóczi-ünnepélyen a kormányt *Zsilinszky* Mihály államtitkár fogja képviselni, a ki egyszersmind az akadémiát is képviseli. A Kassára menő országgyűlési képviselők a ma délutáni gyorsvonattal utaztak el a keleti pályaudvarból. A nagyszámu képviselőkkel együtt utazott *Apponyi* Albert gróf is. A parlament tagjait Kassán *Takács* Menyhért jászói prépost, a Rákóczi-kiállítás elnöke fogadta. A város közönsége meleg ovációban részesítette a körébe érkezett képviselőket.

— **A Boros Béni-téri piac.** Irtunk arról a mozgalomról, melyet az utjalep-részi lakosok indítottak meg avégből, hogy a Boros Béni-térre piacot kapjanak, mert tőlük a Szabadságtér messze van. A vasut környékén lakók deputációt küldenek *Sarlot* Domokos főkapitányhoz s egy száznyolcvan aláírással ellátott memorandumot nyújtanak át neki, melyben a Boros Béni-téri piac engedélyezését kérik. Hasonló célú mozgalom már volt egyszer Aradon s annak részleges eredménye lett is. A Boros Béni-téren volt piac; a Radnai-utal szemben levő Dengl-ház előtt, de miután kellő forgalom nem volt, lassankint megszűnt a piac is. A hatósági engedély tehát még ebből az időből megvan, dacára annak, hogy piac hosszabb idő óta nincs.

— **Az új horvát osztályfőnök.** Zágrábból táviratozzák: A mai hivatalos lap teszi közzé *Krajcsovic* Ottó osztályfőnöknek felmentését. Helyébe dr. *Sumanovic* Szvetozár ügyvédet nevezték ki a horvát-szlavon-dalmát, országos kormány osztályfőnökévé.

— **Kohlbfuer** Ferenc elhunytáról a reáliskola tanár-testülete is adott ki külön gyászjelentést. A főreáliskola és főgimnázium tanárkara *Boros* Vida és *Burián* János igazgatók vezetése alatt ma testületileg kereste fel az özvegyet s résztvételüket fejezték ki kartársuk elhunytá felett, koporsójára pedig koszorút helyeztek. A temetésen a tanárkar nevében *Jancsovic* Ferenc főreáliskolai tanár mond bucsuztató beszédet, a tanítványok nevében pedig a reáliskola egyik érettségizett növendéke. A tanári testület gyászjelentése így hangzik:

Az aradi állami főreáliskola tanári testülete mély fájdalommal jelenti, hogy szeretett kartársa *Kohlbfuer* Ferenc főreáliskolai tanár, július hó 23-án, életének 56-ik, tanári működésének 28-ik évében hosszas betegség után Buziáson jobblétre szenderült. A megboldogultnak hült tetemeit vasárnap, e hó 26-án d. u. 4 órakor kísérik az aradi felső temető halottas csarnokából a róm. kath. egyház szertartása mellett örök nyugvó helyére.

— **Az ujszentannai bucsu.** *Uj-Szentannán* holnap, vasárnap tartják meg a templomünnepet, melyre a megye minden vidékéről nagy közönség készül. A szokásos bucsu-bál ma este folyt le, a mely kitűnően sikerült és méltó bevezetője volt a holnapi ünnepségeknek.

— **A kormányozható léghajó.** Az emberi fantáziának az a mindeddig megoldatlan problémája néhány év óta rendkívüli mértékben foglalkoztatja a technikusokat. *Santos Dumont* kétségkívül nagy sikereket ért el a maga kormányozhatójával, de még mindig messze van attól, hogy ura legyen valóban a levegőnek. Az a nagy világkiállítás, amelyet jövő esztendőben St. Louisban fognak megtartani, a rendes látóvalok keretében igen érdekes különlegességet mutat be: nemzetközi versenyt nyit a kor-

mányozható léghajó feltalálói számára. Minden nációbeli ember — akár szaktudós, akár diletáns — viheti és bemutathatja művészetét a repülésben s amelyik közülök legközelebb jut a probléma tökéletesítéséhez, annak *félmillió korona* jutalomdíjat ad a kiállítási bizottság. De számos kisebb díj is van az érdemesebb feltalálók számára, mert a kiállítási bizottság mindenképen elő akarja segíteni ezt a nagy problémát, amelynek még mindig nem tudtak a nyitására találni.

— **A kijelölési jog.** Az ötvenévi körjegyzőséget múlt évi december 20-án *Kunczl Gábor* megválasztásával töltötték be. A választás ellen *Gintli János* és társai, valamint *Csaplár Alajos* felebbezést adtak be, a vármegye közgyűlése azonban a választást megerősítette. E határozat ellen nevezettek a közigazgatási bírósághoz panaszszal fordultak. A közigazgatási bíróság ítélete mindkét felebbezést visszautasította. *Gintli János* és társai felebbezését azért, mert a szabályszerű felebbezési időt elmulasztották. *Csaplár Alajos* a megsemmisítést az okból kérte, mert a választást vezető szolgabíró a 83 képviselő által írásban előterjesztett kérelem dacára öt nem jelölte. A közigazgatási bíróság azonban kimondja, hogy az 1886. XXII. t. c. 77. §-a értelmében a *kijelölést* a tisztújító szék elnöke gyakorolja, e törvényes hatáskörében pedig a községi képviselőtestület tagjai által nem korlátozható, és minthogy a tisztújítószék elnöke s jelen esetben a *hét pályázó közül három* jelölt s ezzel a most idézett törvényszakas rendezésének eleget tett. A kijelölés törvényszerűsége kifogás alá nem eshetvén, a felhozott indok a választás megsemmisítésére törvénynyi alapul nem szolgálhat. Ez a határozat teljesen eltér és ellentétes ugyanezen közigazgatási bíróságnak 1900. évben a révfalusi bíróválasztás tárgyában hozott határozatával, amely utóbbi a választást megsemmisítette azért, mert a kijelölési jog gyakorlása a fenti magyarázat szerint történt.

— **Wölfling Lipót esküvéje.** Genfből táviratozzák, hogy ma vezette olárhoz *Wölfling Lipót*, a rangjáról leköszönt osztrák főherceg régi kedvesét, *Adamovics Vilma*t. Az esküvő egész csendben folyt le. A polgári házasságkötést követte az új pár frigyének egyházi megáldása.

— **Az aradi ügyvédi kamara közlése.** teszi, hogy dr. *Margita János* ügyvédet, Algyógy székhelyi, az ügyvédek lajstromába felvette; *Kállay Sándor* szarvasi ügyvédet pedig, elhalálása következtében, abból kitörölte, s iródaja részére a halaszthatatlan teendőket teljesítésére dr. *Fuksz Béla* szarvasi ügyvédet rendelte ki gondnokul.

— **Egy nagyhercegi pár viszálja.** Érdekes udvari pikantériáról hoz hírt Berlinből a táviró. Az esemény színhelye a weimári udvar; a szereplők: *Vilmos Ernő* herceg és *Karolin* nagyhercegnő, született *Rousz* hercegnő. Azt beszél, hogy a hercegnő néhány hó előtt ment férjhez *Vilmos Ernő* nagyherceghez, a weimári etiket miatt annyira elkedvetlenedett, hogy Svájc-ból, hol jelenleg tartózkodik, *nem akar többé visszatérni Weimárhoz*, ha ott nem történik változás az udvarnál. E miatt férjével heves összetűzése volt.

— **Borsos Béla dr.,** az aradi új járási orvos, már megkezdte működését. Lakása *József főherceg-ut 14. szám* alatt van, a hol d. e. 8—9., d. u. 2—4-ig rendel. A szinpatikus, nagy tudású orvos egy évig a budapesti *Stefánia-kórház* segédorvosa volt, azután más kórházakban, tíz éven át pedig a *borosjenői nyilvános kórházban* mint vezető orvos működött. Az új orvost melegen figyelmeibe ajánljuk a közönségnek.

— **A Marosba fult gyermekek holttestét** tegnap este kifogták, még pedig a viz Sebes folyása dacára Arad területén. A két tíz éves mikalakai fiú közül *Keveván Szévért* este 7 órakor a *Walder-féle fátelennél* vetette föl a viz, *Konstantinovics Boldizsárt* pedig ma délután a *Halász-utca végénél* levő vizimalmokban

fogták ki. Mindkét kislíut *Mikalakán* temetik el.

— **A Marosba fult aljegyző.** *Kovács József* dr. marosludasi kir. aljegyző a minap — mint Besztercéről jelentik — néhányadmagával csónakázni ment a Marosra. A megáradt folyó hullámai fölborították a sarkát. A csónakon ülők az aljegyző kivételével valamennyien megmenekültek, az aljegyző azonban nyomtalanul eltűnt a habokban. Három nap óta keresik már eredménytelenül. A tragikus véget ért ifjú *Kovács József* besztercei járásbíróági írnok fia. Szegény szülei nagy gonddal és áldozatok árán tanították ki s most egyetlen támaszukat veszítették el benne.

— **Szöttépett állatszelditőnő.** A budapesti állatkertben — mint tudósítónk sürgönyt — ma borzalmas látványnak voltak tanú az ottlévők. *Márgerita* állatszelditőnő, ki rendszerint az oroszlanokkal végez mutatóványokat, ma is bement egy oroszlankecskére, hogy előadását megkezdje. Alig lépett azonban a bestiak közé, azok megharagulták, *ujját karját, összetépték* s már-már menthetetlenül vége volt, mikor a szolgaszemélyzetnek sikerült az oroszlanok karmai közül kiszabadítani a súlyosan sérült elalélt nőt. Sebesülései igen veszedelmesek.

— **Órnagy és tábornok.** A chalons-sur-marne-i hadbírószak előtt izgalmas jelenet játszódott le ma. Mint Párisból jelentik, négy hónap előtt *Perrot* tábornok, hadügyminiszterhelyettes sértevésekkel és fenyegetésekkel telt levelet kapott, amelyben arra figyelmeztették, hogy megfognák gyilkolni. A levél szerzőjét *Perrot* dragonyos-órnagyban sejtették, de az órnagy állhatatosan tagadta ezt. A hadítörvényszék előtt, miután az elkészült a bizonyító eljárással, hirtelen felkiáltott *Perrot*:

— *Kérem: hívják vissza a tanukat, bocsánatot kell tőlük kérnem, mert meggyanúsítottam valamásikat. En vagyok a szerzője annak az ostoba levélnek, amelyet én, hat neveletlen gyermek atyja, a felett való elkeseredésemben írtam, hogy nem léptettek elő. Hazug voltam, de nem akarok gyáva lenni, hadd foghasson velem kezet bárki bátran!*

Az órnagy vallomása nagy izgatottságot keltett. A törvényszék *Perrot*-ot egy frank pénzbüntetésre és a költségek fizetésére ítélte. Érdekos, hogy az írásszakértők között volt *Varinard*, aki a második *Dreyfus*-pörben kifejtette, hogy a borderó *Eszterházy* műve.

— **Rabbi-választás fonográf útján.** A csikagói magyar zsidó egyházközségnek fiatal rabbinusra volt szüksége, azzal a kérdéssel fordult tehát a pozsonyi főrabbihoz, hogy ajánljon nekik egy szigorúan vallásos rabbijelöltet, aki magyarul tud prédikálni. A főrabbi hamarosan kerített egy jelöltet, de az illető attól félt, hogy esetleg, ha a csikagói zsidóhitközségnek nem tetszik a próbaszónoklat, rövidesen visszaküldik. Ekkor az a bízár, de kitűnő ötlete támadt, hogy próbaszónoklatot tart egy fonográfba. Ugy is történt. A rabbijelölt elmondott egy magyar és egy német beszédet, a fonográflemezeket pedig Csikagóba küldte. Mikor a lemezek odaértek, összegyűlt a hitközség és fonográf útján elmondatta magának a beszédeket, amelyekkel annyira meg voltak elégedve, hogy táviratilag hívta meg a boldog rabbijelöltet.

— **Letartóztatott álhírlapíró.** Egy züllött fiatal embert tartóztatott le ma a budapesti rendőrség. Az illető hírlapírónak adta ki magát és ezzel szélhámoskodott. Legutóbb egy vidéki díjnokot fosztott ki egy társával. A szélhámos a *Zsigmond-utca 42. számú* szálloda éttermében ismerkedett meg *Saksa Vazul* díjnokkal, akit mulatni vitt a pózoló szélhámos egy másik társával. A mulatság alatt azután kifosztották a tapasztalatlan fiatal embert. Elvették 100 koronáját és ezüst óráját. A rendőrség az álhírlapíró letartóztatása megállapították, hogy *Rutkai Molnár Aladár* rovtól multu, a fővárosból ki volt tiltva és most okirathamisításért köröztek.

— **Személyszállító motoros kocsik.** A déli vasutnak első személyszállító motoros kocsija 58 kilométeres órai sebességgel próbakép Szé-

kesfehérvárra érkezett. Valószínű, hogy ilyen kocsikat még az idén üzembe hoznak a balatonvidéki fürdőkre és Székesfehérvár utca írá.

— **Halálozás.** *Käfferkopf* Mátyásné szül. *Schäffer Berta* élte 28-ik évében Aradon elhunyt. Temetése vasárnap d. u. 3 órakor lesz a Közép-utca 11. számú házból.

— **Az aradi cipész-sztrájk.** Az aradi cipészek termelő szövetsége munkásainak bérharca napok óta tart. Ugy látszik, a sztrájkolók el vannak készülve a harcnak folytatására. Targyalás is volt már a munkaadókkal, de a munkások bizottsága nem tartotta az ajánlatot elfogadhatónak. Holnap, vasárnap választják meg a békéltető bizottságot a városházán a tárgyalások további folytatására. A cipészek sztrájkantanyája a Tőkölly-téren van.

— **Magyar név.** *Kolbassa* István aradi illetőségű ugyanottani lakos családi nevének „Kolbai“-ra *Franzz* Vilmos szemlaki illetőségű ugyanottani lakos családi nevének „Ferenzi“-re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Cigányfurfang.** A háromszék vármegyei Barátos községben az utóbbi időben feltűnő nagy számban hullottak el a gazdák szarvasmarháit anélkül, hogy a baj okára rájöttek volna. Mostanában azt rebesgették, hogy mérgezés által pusztulnak az állatok. Ez a hír valónak is bizonyult. Kiderült, hogy a falu kőbor tolvaj cigányai mérgezték meg az utolsó tíz év alatt elhullott marhákat, csak azért, hogy legyen mit enniük. A cigányok éjszaka belopódtak az istállóba és gyufaoldatba mártott lágy kenyérral etették meg az állatokat. Az elhullott marhákat a gazdák régi szokás szerint a cigányok által ásatták el, de azok az éj folyamán megint kiásták, lenyúzták és húsát megették. Az így okozott kárt több ezer koronára becsülik. A cigányokat letartóztatták.

— **Agyonlőtt földbirtokos.** Hosszuaszó község határában gyilkosság történt tegnapi este. Levelezőnk jelentése szerint *Fabriczky György* hosszúaszó földbirtokos az országúton orozva agyonlőtték. *Fabriczky* csütörtökön délután a községtől másfél óra járásnyira fekvő birtokán járt, ahol most a gabonát hordatja. Este a munka befejezése után indult hazafelé kocsin. Amint a kukoricaföldek között végig hajtott, egyszerre két oldalról is lövés dördült el s *Fabriczky* lebukott a kocsijéről. A kocsis a lövések után örült vágatásban hajtott hazafelé, mire azonban hazaértek, *Fabriczky* már *halott volt*. A csendőrség még az éjjel megindította a nyomozást a gyilkosok kiderítésére, kiket másnap már sikerült is kézrekeríteni. A gyilkosságban négyen vettek részt: *Bagyik András*, *Bagyik József*, *Elekes Mihály* és *Bakó Bálint*, akik mint aratók voltak szerződötve *Fabriczky*-hoz, de még az aratás megkezdése előtt fölmondták a szerződést. Később a munkások nagyrészt ennek a négy embernek a kivételével visszafogadta *Fabriczky*. Ez a négy ember munkanélkül maradt s ezért határozták el, hogy boszút állnak *Fabriczky*-in. Az ut két oldalán töltött fegyverrel a kukorica közé állottak s amikor az áldozat arra hajtott, rálöttek. A gyilkosokat letartóztatták.

— **Hirtelen halál.** Egy életerős, javakorbelli férfi hunyt el hirtelen, gyanús tünetek között *Felső-Kristyőr* községben. *Pinkusz Ernő* kincstári erdőkezelőt, ki *Borossebesből* került oda, tegnapi reggel halva találták lakásán. Rögtön jelentést tettek a vaskóhi főszolgabíróságnál, honnan a főszolgabíró és dr. *Rednik* járásorvos szállottak ki a vizsgálat megejtésére. Konstatálták, hogy *Pinkuszt* szívszélhűdés ölte meg.

— **Birtokcsere.** *Scherheg Ernő* és neje *Balcz Mária* eladják az aradi 682 sz. tjkvben felvett *Deák Ferenc* utcai 29. és *Fábián-utcai* 1. sz. házakat 38000 koronáért *Scherheg Henrik* és neje *Müller Erzsébet*-nek. *Szabó Lajos* ajánlókba adja az aradi 6936. sz. tjkvben felvett ingatla fele részét neje *Gerebenics Kláranak*. *Franhein István*-né, *Licsajer Mária* eladja az aradi 6712. sz. tjkvben felvett *Oláh-utcai* 5. a. sz. házat 2400 koronáért *Schwarzenberger An-*

tal és Takács Izabellának. Pécskán Mitru eladja az aradi 3340. sz. tjkvben felvett szántót 400 koronáért Pécskán Vászának. Bőszörményi András és neje Bauer Magdolna eladják az aradi 4199. sz. tjkvben felvett Sarkad-választó utcát 12. sz. házat 1900 koronáért Szabó József és neje Murvai Erzsébetnek.

— **Weinberger Ferenc ékszerész Központi szálloda épület, kiválóan szakképzett arany ékszer és ezüstműves mester**, ajánlja gyönyörű szép és dus ékszer, ezüst dísz tárgyak, ezüst evőeszközök és valódi „genfi“ zseborákból álló nagy raktárát, kiváló finom kivitelű saját gyártmányú tömör kovacsolt jegygyűrűit 6 koronától kezdve, kiváló szaktudással javít és átalakít a legtisztább kivitelben minden ékszert és ezüst tárgyat saját műhelyében. Telefon 439. *Egy jó házból való fiu tanulól felvétetik.*

— **Minden nőnek tudnia kell**, hogy a párisi és bécsi kiállításon arany éremmel kitüntetett Balassa-féle valódi angol Ugorkatej azonnal eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű tisztatlanságot az arcáról és annak gyönyörű üdeséget, fiatalságot kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 8 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható Balassa Kornél gyógyszerárában Temesvár, Aradon Vojtek és Weisz uraknál, Krausz Elemér és társai drogueria üzletében, Földes Kelemen gyógyszerárában, Tábor Gyula gyógyszerárában Pécskál ut 18. sz., ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék Balassa féle ugorkatejet kérni.

— **Mivel ma tíz órákor zárják az összes üzleteket**, figyelmeztetjük a tisztelt közönséget, hogy bevásárlásait lehetőleg korán megtenni sziveskedjék, mivel a rendelkezésre álló rövid idő miatt, az üzletekben előreláthatólag igen nagy tolongás fog mutatkozni. Ebből a szempontból egyáltalán kívánatosnak mutatkozik, hogy összes bevásárlásainkat időkimélessé okáért lehetőleg egy helyen tihessük meg, mely célnak Porter Vilmos Nagy áruháza a Szabadságtéren kitűnően megfelel, mivel ott minden elgondolható cikk pompás választékban kapható.

— **Dentolin fog-creme** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. üzletfeleink szives tudomására** hozzuk, hogy **Révész Nándor** könyv- és papirkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Kéz és lábizzadás ellen** kitűnő a **Kossuth** gyógyszerész **izzadás elleni kendőce**, 1 tégely ára 1 korona. Kapható Kossuth Pál gyógyszerésznél Arad, Boros Béni-tér 15. (Dengi ház). Gyógyszereszeknek: Vojtek és Weisz, Krausz Elemér és társai urak drogueriajában.

Börtön a zárdában.

(Egy keleszter titkaiból.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Ujabb zárdabotrány igaztja Franciaországban a kedélyeket. Eure-et Loire megyének Dreux nevű városkájában van egy apáca-zárda, ahol a durva főnöknő a legborzalmasabb kegyetlenséggel bánik a nővérekkel.

Egy **Guille** nevű megyei hivatalnok, aki a zárda szomszédságában lakik, a minap este kínos nyöszörgést hallott a zárda hat méter magas faláról. Guille egy apácát pillantott meg a falon, aki keservesen sirt. Kérdésére az apáca elmondta, hogy erőszakkal tartják vissza a kolostorban, ahová mint 12 éves gyermek került. 12 éves korában került ide s most 28 éves. Utik, verik, koplaltatják s lehetetlenné teszik neki, hogy családjával érintkezzen.

— Szókní akarsz? — kérdezte Guille.

— Igen, de nem lehet. Ez a fal nagyon magas, ha leugornék, összetörném magamat. A kapun sem mehetek ki. Ha könyörölni akar rajtam, kerítsen egy létrát, amelyen lejöhetek.

Ebben a percben haragos nő hang hallatszott a kertből s az apáca sietve tünt el a falról. Annyi ideje még maradt azonban, hogy megmondta a nevet:

— **Mária Márta**, polgári nevem **Préjeaut** Lujza.

Guille elmondta mindenkinek rejtélyes kalandját az apácával s így arról a város rendőrfőnöke is tudomást szerzett. Ez jelentést tett az államügyészségnek, amely nem szivesen bár, de megindította a vizsgálatot s a mult hét elején megjelent a zárdában, Mária Márta nővér után kérdezősködjék.

— Az a nővér örült, konstatálta a főnöknő. Sokszor még tombol is. Nagyon kell rá vigyázni.

— Mért nem viszik az örültek házába? kérdezte az államügyész.

— A szerzet szegény, nincs pénzünk a tőbolydák számára.

Megjelent aztán Mária Márta nővér is, aki egész testében remegve mondotta:

— Nincs okom panaszra, boldog vagyok itt, mert jól vannak velem.

— Mért panaszkodott akkor Guille urnak?

— Megszált, az ördög, felelte az apáca zokogva.

Két nap mulva két ember jelentkezett az államügyésznél s elmondták, hogy ők a zárda számára két csapó ajtót készítettek s az ajtókat két büzhödt lyukra alkalmazták, melyekbe a renitens apácákat szokták bezárni.

Ismét vizsgálatot tartottak a zárdában s a két borzadalmas börtönt, melynek ajtaja a fogadó szobába nyílt, meg is találták. Két és fél méter széles és hat méter hosszú volt a két penészes büzhödt helyiség melyekbe szalma és ételmaradékok hirdették, hogy nemrégiben még ember lakott bennük.

A leleplezés alkalmával azonban üresek voltak. A főnöknő esküdzött, hogy neki nem is volt tudomása a börtönök létesítéséről, de rácafoit a két munkás, akiknél az ajtókat készíttette.

Az apácák sem voltak vallomásra kényszeríthetők, még a szerencsétlen Mária Márta sem nyilatkozott. A vizsgálat folyik a zárda titkárnak kiderítése végett.

A Kölcsey Egyesület pályázatai.

(Dalárdák, mezőgazdasági oktatás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Az aradi **Kölcsey egyesület**, mint ismeretes, minden évben 200 koronát ad ki a dalárdák szervezésében érdemeket szerzett tanítóknak, száz koronát a mezőgazdaság terén kitűnt tanítóknak.

A pályázatokat most tette közzé a Kölcsey-egyesület elnöksége a következőkben:

I. A vallás- és oktatásügyi miniszter által magyar **dalárdák szervezése** és vezetése körül érdemeket szerzett tanítók jutalmazására engedélyezett **kétszáz korona** jutalomra pályázatot hirdetünk. Pályázhatnak aradi és aradmegyei tanítók, a kik hatósági bizonyítvánnyal tudják igazolni, hogy községükben magyar dalárdát szerveztek és azt eredményesen vezetik.

II. Az aradi tantestületek által néhai **Trefort** Ágoston vallás- és oktatásügyi miniszter emlékére tett alapítvány kamataiból **egyszáz korona** jutalom lesz odaitélandó a **mezőgazdasági oktatás előmozdítása** körül szerzett érdem elismeréséül. A jutalmat olyan aradmegyei tanító nyerheti el, a ki helyhatósági bizonyítvánnyal tudja igazolni, hogy a gazdasági szakiskolák szervezése körül, az ifjuság kertészeti oktatása körében, valamint a községi falkolák mintaszerű kezelésében érdemeket szerzett.

A helyhatósági bizonyítvánnyal felszerelt, tüzetesen megindokolt pályázati kérvényeket augusztus hó 15-ikéig kell Edvi-Ilés László

egyesületi alelnök címére (Arad, Nagykörut 11 sz.) a Kölcsey-egyesülethez címzetten benyújtani.

A pályadíjakat augusztus hó 31-én itéli oda az egyesület bizottsága. **Edvi-Ilés László**, a Kölcsey-egyesület alelnöke, mint az elnök helyettese.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Biró és paraszt.

— Minta-tárgyalás. —

(Együgyü, jóképü paraszt bukácsol be esetlenül az ajtón): Adj' Isten jó napot!

Az elnök (a vádlottak padjára mutat): Ül-jön le!

A paraszt: Alássan köszönöm, de én mán csak a'mondó vagyok, hogy állva maradok, mert ha nem is voltam még soha törvény előtt, tudom mi a tisztesség.

Az elnök (idegesen): Ne beszéljen annyit, hanem engedelmeskedjék!

A paraszt: Ha éppen muszáj, hát menten leülök, de az ajtó küszöbén hagytam a kalpagomat, előbb annak szeretnék biztosabb helyet keríteni, nehogy úgy járjak vele, mint az egyszerű ember a malacával.

Az elnök: Ej de ostoba ember maga. Hozza be gyorsan a kalapját, aztán ne járjon anynyit a szája.

A paraszt: Már mint az én szám? Dejszen csak az anyjukomat hallaná a nemzetes ur, annak pörög még csak a nyelve amugy istenigazában. A minap is, hogy egy két órácskával tovább időztem a Kajla Nácínál...

Az elnök (közbevág): Ha nem hallgat el tüstént, szigoruan megfenyitem. Soha ilyen vén szamarat!

A paraszt: Ejnye be jó! Előbb ostoba, osztég meg a'szondi, hogy számár vónék. Már megettem kényeremnek a javát, de még ilyen furán nem mókázott velem senki. Megkövetem alásan, de mán jobban megemberelhetne a nemzetes ur.

Az elnök: Még egyszer figyelmeztetem, hogy viselje magát illedelmesen, különben lecsukatom. Most pedig menjünk tovább.

A paraszt (az ajtó felé megy): Bizony jobb is lesz, ha odébb állok, különben megérem, hogy még vasra is vernek.

Az elnök: Nem jön azonnal vissza? Ugy lát-szik, maga azt akarja, hogy börtönört állítsak a háta mögé.

A paraszt (visszafordul és fejcsóválva töpreng magában): Vagy én öntöttem sokat a garatra, vagy pedig ennek nincs ki még a harminckettő.

Az elnök: Ezért a szemtelen megjegyzésért egnapi elzárásra itélem. Majd megtanítom én magát illemre. Feleljen! Kivel veszekedett maga június 2-án éjjel a Kohn Ignác korosmájában?

A paraszt: Nem tüztem össze világeletemben senki fiával. Még az anyósomat sem tapogattam meg soha, pedig nem egyszer tört borsot az orrom alá.

Az elnök: Ne hazudozzék itt össze-vissza. Ugy sem hiszünk mi ilyen vén gézenguznak. Vallja be, miért ütötte nyakszirten Balog Istvánt.

A paraszt: En? Az Estókot? Hiszen a fiam verekedett vele, az isten nyugasztalja szegényt. Eppen azt akartam a nemzetes urnak alásan jelenteni, hogy bizony hiába idézték meg a Gyurit, mert mán meghótt. Négy nappal ezelőtt verték be a koponyáját a Kovács-fiuk, osztég menten kiadta a lelkét. Pedtg milyen munkás, dógos gyerek volt az istenadta. Ehun van la, a halottas bizonyítvány!...

§ Vád alá helyezett kereskedő. Az aradi ügyészség vád alá helyezte **Pless László** volt borosjenői kereskedőt csalárd bukás miatt.

§ Az Asztalos Sándor-utcai gyilkosság. Az aradi törvényszék augusztus hó 8-ra tüzte ki Gácsa András bűnügyének tárgyalását. Gácsa erős felindulásban elkövetelt emberöléssel van vádolva, melyet azért követett el, hogy Szekeres Lázár nevű barátját a múlt hónapban éjjel tizenegyórakor az Asztalos Sándor-utcában agyonszurta. A bíróság elnöke a tárgyaláson Fábán Lajos ítélőtáblai bíró lesz, a vádlottat pedig dr. Kráitz Lajos ügyvéd védi.

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papír-kereskedése, anti-quariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára
Aradon, Andrassy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Várcsai és megyei telefon: 385.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy **8000 kötet** antikvár könyvet, 4 csoportba osztva: **20, 40, 60 fillérjével és 1 koronájával** árultok. Ajánlom minden könyvbarátoknak, hogy e ritka alkalmat jó könyvek megkezdésére való beszerzésére el ne mulassza. Továbbá egész **francia és angol könyvtárak** mint igen kedvező alkalmi vételket kaphatók.

Minden zenemű-ujdonság raktáron. **Átjárt zongora**, hegedű- és cimbalom hangjegyek óriási választékban meglepő jutányos áron.

Irodai szükségleti cikkek legnagyobb raktára. Igen olcsó árak. **Posner-féle üzleti könyvek** teljes bizományi lerakata.

Festőminták nagy készlete; úgy eladásra, mint kölcsönzésre. **Aquarell és olajfestékek**, festővászon és praeparált festékkartonok a legfinomabb minőségben. Gyönyörű képek. **Olajfestmények**, és művészi kézművesetek kerettel, vagy nélkül.

Képes levelező lapok óriási választék. Nagyban és kicsinybeni árusítás.

Nyomatványok olcsó és azonnali készítése. Igen olcsó árak. pontos és tiszta munka. Névjegyek 10 perc alatt készíttetnek.

30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntár,

melyben minden zenemű-ujdonság kapható. **Kölcsön díj** havi 2 korona vagy hangjegyenként 20 fillér. 247 oldalas **zenemű-kölcsöntári jegyzék 40 fillér.** Vidékre is a legpontosabb kiszolgálás.

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtár,

a melyet a **fürdőző és nyaraló községek** szíves figyelmébe ajánlok és amelyben minden ujdonság megjelenés után **azonnal kapható.** Kölcsön díj havi 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként 8 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Magyar, német, francia és angol irodalom.

Kiváló tisztelettel:

1442

Kerpel Izsó.

S z e s z ü z i e t

— Július 25 —

Maí jegyzésk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 1/2, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított malék 12/90—13— korona mmásának.

NAPIREND.

Július 26. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Anna. — Protestáns naptár: Anna. — Görög-keleti naptár (július 13.): Gábor. — A nap két 4 óra 15 perckor, nyugszik 7 óra 25 perckor.

Kölesy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: Eraklye-muzeum helyisége mellett dílésterem.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, keleten sok helyütt csapadék, zivatar.

Július 26. Az aradi szabómunkások szakszervezetének júliálisa (Csájai erdő). — A gyoroki olvasóköri táncmulatsága. — Templomünnep Uj-Szent-Annán.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Tisztviselők fogyasztási szövetsége Aradon felszámolás alatt.** Mérlegszámla Tartozik 1908. július 10. veszteség számla 2366 kor., követel 1908. július 10. hitelezők számla 2366 kor., Aradon 1908. július 10. A felszámoló bizottság Boros Vida s. k., Mistéthy Sándor s. k. A felügyelő bizottság Révész s. k. Szántó Gyula s. k. Valsey Jenő s. k.

— **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Pollák Zsigmond, Platz. — Mezei és Székely, keresk. cég Temesvár. — Creike Hedvig, Teachen. — Jovánovits Elemér, Szeged. — Singer Sámuel Bécs.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 25.

Déliországi. Buzaknál mérsékelt, vértelkedő tartózkodó. Kedvező irányzat mellett 10,000 métermáza került forgalomba, közben 2 $\frac{1}{2}$ fillérrel drágább árakon. Egyéb gabonafajták változatlanok. Időjárás szép.

Heti behozatal 188,000 métermáza.

Kétiországi. Berlin $\frac{1}{2}$, Páris 10 olcsóbb.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.23—7.24
Buza 1904. májusra	7.48—7.49
Rozs októberre	6.15—6.16
Zab októberre	5.32—5.33
Tengeri júliusra	6.27—6.28
Tengeri augusztusra	6.24—6.25
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1904. májusra	5.—5.01
Repcé augusztusra	11.30—11.40

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	7.23—7.24
Buza 1904. májusra	7.47—7.48
Rozs októberre	6.15—6.16
Zab októberre	5.30—5.31
Tengeri júliusra	6.26—6.27
Tengeri augusztusra	6.23—6.24
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1904. májusra	4.99—5.—
Repcé augusztusra	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 25. —

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban 110—2 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 108—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 106—8 fillérig.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Érdeklődő. Arad. A mennyire visszaemlékezünk, Kreicsányi Ignác igazgatásának első éveiben játszották a kérdezett darabot. Hogy a főszereplők kik voltak benne, annak megtudására át kellene bön-gészni tengeri sok újságot, arra pedig nincs időnk.

M. S. Arad. 1. Petőfi halálának e hó 31-én lesz a ötvennegyedik évfordulója. 2. Nem bizonyos. Kísérje figyelemmel a lapokat, talán lesz róla valami híradás.

G. M. Verestoronny. Kérdezett sorjegyei közül eddig egy sem nyert.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1908. évi május hó 1-től. —

ARADROL

Sudapest felé indul:
Nagyváradra reggel 5.10
Gyorsvonat reggel 8.18
Személyvonat d. u. 11.20
Gyorsvonat délután 4.21
Személysv. tv. d. u. 4.45
Személyvonat este 9.35

Erdély felé:

Személyvonat reggel 6.35
Gyorsvonat délután 12.11
Személyvonat délután 2.04
Személyvonat d. u. 4.07
Radnára délután 6.35
Gyorsvonat este 7.18

Temesvár felé:

Személyvonat reggel 6.15
Személyvonat d. u. 11.56
Vegyesvonat délután 3.—

Szeged felé:

Személyvonat reggel 5.—
Vegyesvonat reggel 7.10
Személyvonat d. u. 4.11

Brád felé:

Személyvonat reggel 6.25
Vegyesvonat d. u. 12.06
Gurahonozó szm. du. 4.30

ARADRA

Sudapest felől érkezik:
Személyvonat reggel 6.03
Személysv. tv. reggel 9.10
Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat este 7.11
Szem. Seolnokról este 9.—

Erdély felől:

Soborszról reggel 6.59
Gyorsvonat reggel 8.08
Személyvonat d. u. 10.50
Radnáról délután 2.36
Gyorsvonat délután 4.06
Radnáról vas. és ün. e. 8.13
Személyvonat este 9.05

Temesvár felől:

Vegyesvonat d. u. 10.43
Személyvonat d. u. 3.44
Személyvonat éjjel 10.50

Szeged felől:

Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat este 7.06
Személyvonat este 10.33

Brád felől:

Gurahonozóról szm. r. 3.03
Vegyesvonat d. u. 11.—
Személyvonat este 6.56

Motormenetek

Arad—Szabadbaggter és Battonya között.

Battonya felé reggel 8.—
Battonya felé d. u. 12.26
Battonya felé este 7.11

Battonya felől reggel 6.02
Battonya felől d. u. 12.04
Battonya felől d. u. 4.05

REGÉNY-CSARNOK

A toltékek kincse.

— Eredeti regény. —

Írta: **Ritt Gyula.**

[1]

A Yukatan-félsziget csúcáról, szemben az aztékok által leigázott toltékek fényes rompala-táival; néztem a tengerágyba fekvő napot. A bucsusugarak utolsó erőlködésükben bíbor fénybe öltöztették a romokat s mintha új élet támadna az indákkal s repkényvel be-futott régi falak között, látni véltem az indián ősvilág kihalt, egyetlen művelt népét, a fényes tolték harcovak, kőpirót, őtvöseit csodás reme-keivel és a zsilbongó szorgalmas munkás népet. Majd leáldozott a nap, korongja végkép elme-rült a tengerben és a városról eltűnt a varázs, bíbor fény zománca s a falak a magok elha-gyatottságukban álmódak tovább.

Tekintetem a tenger felé szállt és gondo-lataim átrepültek az Oceánon, hol gyermek-éveim bölcsője ringott, az aranykalászos áiföldi rónaságra.

Végre husz év után újra látni azt a földet, mit hazámnak vallhatok. A pusztá gondolat is megremegtette, végzetlen boldogsággal töltötte el bensőmet.

Itt hagyom az új világot, hogy helyet ad-jak az ővilág számtalan ezroinek, kik mohó vágygál, a kincsszomj égető, kegető tűzével rohanják meg az újvilág kincsvesztő földjét.

(Ahogy a földre lépnek, önálló, szabadok és minden hatalomtól függetlenek lesznek, azonban anélkül, hogy személy és vagyont-biztonságuk megvédve volna. A szorgalmasak re-jtett utakon rejtett helyekre hordják talált és összedolgozott kincseiket, mert az ilyenekre minden oldalról leselkednek, vadásznak a do-logtalanság, léhaság, legalacsonyabb lejtőjére jutott kőtábu jaguárok: elzúllott embertársaik.

Csak a vadász él szabadon, rája ügyet sem vetnek; sőt kerülnek annak biztos golyóit. Mit is találnak annál? Golyókat? Ki szereti azt?!

Már kedd este volt, mikor a „Port Royal” befutott. Az igazi kereszt gazdag városá-nak kikötőjébe.

Akinek pénzre, háztartásra, segédre, ispánra, gazdasziget, knicsárra, takarítónőre, kertészre.

gazdasszonyra, mindenestre, szakácsnőre, szobalányra, házmesterre, nevelőre, nevelőnőre van szüksége

AKI

üzletet, butort, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket,

birtohot, kocsit, lovat, egyenruhát eladni vagy venni kíván

AKI

férjhez menni v. nősülni óhajt, tanórakát, lakást, állást, ellátást keres vagy ad,

gyermeket örökbe fogadni vagy adni szeretne, tanút felvenni kíván

az

Aradi Közlöny
kishirdetési rovatát
használja,
ez biztosan eredményre vezet.

Elhagytam a fedélzetet s a paron a „Fehér sas” vendéglő felé irányítottam lépteimet, hol megszállni szoktam, valahányszor följöttem a prairiekről értékesíteni vadászszármányaimat. Ezuttal azért, hogy fölvegyem elhelyezett tőkém az „Indus” bankból, mielőtt utra kelnék hazám felé.

Savestras mester, a portugál vendéglős, rendes szokásként künn állott az ajtóban s már messziről lobogtatta felém kalapját, amint megírtott.

— Isten hozta, Bondár ur! Már azt hittem, hogy felénk se kerül.

— Lehet, hogy utoljára, Savestras mester, — feleltem a derék kocsmárosnak jelentősen.

— Utoljára? — szólt kétkedve Savestras.

— Csak nem fogja árvaságban hagyni a prairieket? Vagy tán a pamparokba akar tanyát ütni?

— Sem itt, sem ott, hanem amott! — és kezemmel nevetve mutattam a tenger felé.

— No, no, csak nem az Oceanban?

— Még azon is tul. A legközelebbi hajóval visszahajózom Európába és fölkeresem édes hazámat, a szép magyar földet.

Savestras még most sem hitte, ám ezeket már komolyan mondtam neki.

— Ugy bizony kedves barátom, fele sem trófa. Bármennyire is sajnálom ezt a szép földet és barátaimat, még is örülök, hogy hazámba visszatérhetek.

— Ejh, ejh, ha való az, amit mond, ugy szivemből sajnálom távozását. Egy őszinte, bator, be-sütetes emberrel megint kevesebb lesz; hej pedig a másfélék gombamódra szaporodnak nálunk.

— Látja, ez is egy ok a távozásra, nem tiszta már itt a levegő sem, — feleltem neki és karonfogva, beléptem, az udvarra vele.

— Mit csinál „Csárdás”? — tudakoltam tovább Savestrastól. — Az én kedves paripám?

Egy erős nyerítés volt rá a felelet.

— Látja, a lova is hogy bomlik maga után. Megismerte a hangját — szólt Savestras és kivezette a lovat az udvarra. Pompás derék állt volt ez a „Csárdás.” Egy pillanat alatt ott volt előttem, maga mögött hagyta Savestrast. Örömtelten nyerített és megveregtettem a nyakát a hű állatnak.

— Mit csinál majd a lovával Bondár ur?

— Mit csinálók? Hát magammal viszem?

— Mi? Magával, Magyarországra?

— Hogyne Busulnánk egymás nélkül. Azt hiszi, hogy volna szivem elhagyni? Nézze milyen magasan tartja a fejét, milyen büszke, hogy mellettem van. Mintha bálvány volnék, úgy sétál körülöttem. Folyton a hátát kínálja. No, már őt itt nem hagyom.

E pillanatban két utas porköpenyben lépett az udvarba. Utána két máhahordó jött. Az egyik viselete után itélve, spanyolt árult el, a másikkal magam sem voltam tisztában. Vonásai szerint 30 éves lehetett, ám a bajusz vagy szakálnak nyoma sem volt az arcán. Annál hosszabb haját viselt az egyik lábát mintha fáradtan húzta volna maga után.

Az első Savestrashoz fordult, ki rögtön eléjük sietett és lakás után tudakozódott. Savestras készséggel szolgált magyarázattal és a két vendéget bevezette egy belső tereembe.

En elláttam lovamat és visszavezettem az istállóba, aztán bementem az ivóba. A két idegent már ott találtam. Egy félreeső asztalnál ültek és halkan társalogtak, miközben néha néha belekóstoltak az előtük álló pohárba.

— Savestras mester, fordultam az épp belépő kocsmáros felé, remélem hogy ma kifog tenni magáért. Ma és holnap még a maga vendége leszek, aztán ugyse lát többé. Jó vacsorát készítsen. Aztán üljön le asztalomhoz, trécseljünk el egy keveset, míg az időnk enyedi.

Fegyveremet fölakasztottam egy szegre, magam pedig letelepedtem a szoba másik felén lévő asztalnál, közvetlen a söntés mellett, nehogy a két titkolódzó idegent zavarjam közelembem. Nemsokára asztalomon gözölgött a frissen sült pekárik, melléje két üveg kakaóbort hozott Savestras és leült mellém.

(Folytatás következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Nyári színház.

Vasárnap, 1903. évi július hó 26-án:

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órákor, fél árákkal:

Az ördög pilulái.

Látványos bohóság 3 felvonásban, 15 képpel. Irtó: Ferdinánd Lalouc, Anicet Bourgeois és Laurent. Fordította: Fay J. Béla.

S Z E M É L Y E K:

Seringinos	Győre Alajos.	Sára	Pajor Agnes.
Babylae	Szabó József.	Rodriguez	Juhász S.
Izabella	Gőz Aranka.	Bohóság	Rózsa Lill.
Sottinez	Bekéssy Gy.	Bernadillo	Németh J.
Albert, festő	Somlai A.	Orvos	Füredi J.
Magloire	Sarkadi A.	Ij. Sára	Szilassy J.

Kezdete délután 3 és fél órákor.

Este 8 órákor, rendes árákkal:

Ugyanaz.

Kezdete este 8 órákor.

NYILTTÉR.*

SIMALYA KÁROLY

Arad és vidéke polgári temetőrendező vállalata.

Arad, Andrásytér 20. Telefon: 515.

Käfferkopf Mátyás a maga, valamint gyermekei Ferike, Rozika, Mariska és Iduska, továbbá az alólírottak és kiterjedt rokonsága nevében is, mély fájdalomtól megtört szívvel jelenti a szeretet jó hitves, gondos anyja, gyermek, testvér, meny, rokon és barátó

Käfferkopf Mátyásné

szül. Schäffer Bertának

1903. évi július hó 24-én, életének 28 ik s boldog házassága 10-ik évében, a halál-örök szentségének ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát.

A boldogultnak földi maradványai július hó 26-án, délután 3 órákor fognak Közép-utca 11. sz. gyászházából az alsó temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szent mise-áldozat az elhunytnak lelki üdvéért pedig július hó 29-én, délelőtt 9 órákor fog a főt. Minoriták templomában (Kölcsey-utca) az egek Urának bemutatni.

Áldás lengjen porai felett!

Arad, 1903. július hó 24-én.

Özv. Schäffer Ádámné
szül. Gross Rozália,
anyja.

Schäffer József,
Schäffer Ferenc,
fivére.

PÖSTYÉN:

Kénes lezapfördők. Budapesttől 4 óra.

Köszvény-, csúz-, ischias-, exsudatok-m

erősítéssel első helyen ajánlván.

Tessék prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

Iszap fölerakat házi kúrákhoz Aradon:

Földes Kelemen gyógyszerárában, Deák Ferenc-utca 11-12.

MATTONI

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

Gyógyhely: Budapest, (Budán.)

Idény április 15-től — október 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos: Dr. POLGÁR EMIL.

Egészséges lekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő
Villamos-vasuti összeköttetés a fővárossal. 2678

Ajánlunk ipar és háztartási célokra

restált darabos

bükk-faszemet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

bérmentve, házhoz szállítva,

kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszemet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

elsőrendű szagtalan

fűtő kőszemet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks.)

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása
végzett fél napi időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délelőtt 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak vátszabélyegküldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Vidéki hengermalom részére szakképzett könyvelőt, ki egyszersmind utazóul is alkalmas.

Szegedre, elsőrendű fűszer és csemege áru üzlet részére intelligens ügyes idősebb segédet, ki ügyes kiszolgáló és a német nyelvet bírja, fénykép kívántati k.

Vidéki fűszer és vegyesáru üzlet részére szakképzett könyvelőt, ki az üzletvezetői teendőket is ellátja.

Helybeli papír és rövidáru nagykereskedés részére szakképzett ügyes rövidáru segédet és fiatal a papír szakban jártas segédet.

Helybeli kezmu és rövidáru üzlet részére ügyes fiatal segédet, német és román nyelv ismerete megkívántatik.

Vidékre a vasáru szakban tökéletes jártassággal bíró ügyes segédet, ki helybeli elsőrendű üzletben már alkalmazva volt.

Ajánlunk:

Az egyszerű könyvvezetésben és a levelezésben teljesen jártas, szépírású könyvelőt, aki ily minőségben helybeli nagykereskedésben alkalmazva volt.

Kereskedelmi akadémián érettségt tett, kalligrafikus írásu, a magyar- és német nyelven, továbbá a magyar gyorsírásban jártas fiatal embert, irodai gyakorlatokkal.

Sok évi gyakorlattal bíró norinbergi, rövidáru és díszmu áru szakban teljes jártassággal bíró idősebb segédet.

Elsőrendű nagykereskedő cégnél sok évi gyakorlattal bíró könyvelőt, naponta 1—2 órai irodai foglalkozásra.

Vasáru szakban teljesen jártas, intelligens fiatal embert.

A fűszer- és vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

A női divat és rövidáru szakban jártassággal bíró fiatal ügyes segédet.

A férfi és női cenfektio szakban kellő jártassággal bíró ügyes segédet.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,
titkár.

Keppich Zsigmond,
igazgató.

Első budapesti női zenekar.

Ma és a következő napokon az

Elit-kávéházban NAGY HANGVERSENYT

rendez

az első budapesti hölgy zenekar

Svedrofsky Bella k. a.

oros zene-konzervatóriumot végzett hegedű művésznő vezetése alatt. Karmester: Kálmánek Gusztáv.

Jó italokról és hideg ételekről gondoskodva szolid kiszolgálás mellett.

A n. érdemű közönség becses pártfogását kéri

1563

Löwy Ignác.

Kezdeté 8¹/₂ órakor. — Bemenet díjtalan.

Zene reggelig.

Dr. Fodor Ödön,

gyermekorvos. 1549

Lakik: Weitzer János- (Templom) utca 12. (Antonesku-ház.)

Rendel: D. u. 2—4 óráig.

Borbás Lajos,

szobafestő és mázoló,

Arad, Weitzer János (volt Templom-utca 12.)

Ajánlja magát a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség figyelmébe mindennemű szobafestő és mázoló munkák elkészítésére, u. m.: ereszét és lényezést a leggyorsabbtól a legdíszesebb kivitelig jutányos árak mellett.

Nyolc, pontos és lelkiismeretes munkák előállításáról a t. háztulajdonos és lakásbérlők biztosságtalanak. 358

A Baross-parki kioszkban

f. hó 27-én, hétfőn este 8 órától kezdve

nagy bucsúhangversenyt

tart

a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara

a karmester személyes vezetése alatt, melyre a nagyérdemű közönség tisztelettel meghívatik.

Tisztelettel

Szűsz Mór.

Belépti-díj 30 fillér.

Orczy-utcai

4. sz. ház

eladó.

Értekezhetni ugyanott

Telefon 162. sz.

A cséplési idény beálltával ajánlok

I. minőségű

fűtő kőszent,

ipari és háztartási célokra darabos

bükkfa szent,

kétszer mosott, valódi porosz

kovács kőszent,

és elsőrendű kokszt.

Reusz Mór,

Arad, Boros Béni-tér 12.

1627

800.000

koronát

meghalad az az összeg, mit Arad évente idegen készítésű cipőért osztráknak, csehnek, morvának elfizet

és mit kap

? **≡** azért a **≡** ?

pénzért?

— Tessék megnézni. —

Ilyen lesz, ha egyszer megázott, a bolti cipő, más szóval a bécsi rongy.

És a magyar cipész tengődik, munka nélkül. Esmélj magyar társadalom! Ha cipőt vásárolsz, gondold magyar véreidre, kiknek, mert nincs munkájuk, nincs kenyérük sem.

Ha cipő kell, rendeljen magyar iparosnál!

A magyar cipésznél ilyen cipőt kaphat!

1501

Ha pedig kész cipőt szokott vásárolni, vásároljon az

ARADI CZIPESZEK TERMELŐ

SZÖVETKEZETENEL,

≡ Templom-utca, (Minorita-palota.) ≡

Fiók-üzlet: Boros Béni-tér (Dengl-ház.)

Üzlethelyiségünket augusztus 1-től Andrásy-tér 22. (Hajós gyógyszer-tár mellé) helyezük át.

Figyelő!

Ismeri Ön

Jung Hugó kiadványait?

Több mint 100.000 példány
forgalomban!

Párbaj szabályok

40 fillér.

Tartalma: A párbaj és a párbajképesség. — A sértés — stb. folytatólagosan.

A sértett fél jogai.

Az elégtétel.

A kihívás.

A párbaj fegyverek

A segédek.

A kardpárbaj.

A pisztolypárbaj.

A pisztolypárbaj közeledéssel.

A pisztolypárbaj jelre.

A jegyzőkönyv.

101 Legszébb magyar népdal I. k. —.60

101 Legszébb magyar népdal II. k. —.60

101 Legszébb magyar népdal III. k. —.60

200 Legszébb magyar népdal 1.—

800 Legszébb magyar népdal 1.20

Dankó, Dóczy, Palotásy, Belezny stb. zeneköltők legszebb dalait tartalmazza.

Jung-féle kis zsebkönyvtár, mely időhöz nem kötötten, 20 filléres kis füzetekben jelenik meg.

1. szám. Billiard játék és versenyszabályai 20 fillér.

2. szám. Hogyan ismerik fel a gonosztevőket (Titkos rendőrök bibliája) 20 fillér.

3—4. szám. Lawn Tennis játék és szabályai „Az angol Lawn Tennis Szövetség” versenyszabályainak eredeti fordításával 40 fill.

6—7 szám. Labdarugás. Az „Englisch Association football Union” 1903. évre kötelezőnek elismert játékszabályainak hű fordításával 40 fill.

A szerb királygyilkosság — a forradalom és az új király. — (Az összeesküvést, — a gyilkosságot és a konakban lejátszódott titkokat írja le. 1 kor.

Kaphatók az összes könyv- és papirkereskedésekben.

Több mint 100.000 példány
forgalomban!

A legjobb és leggyorsabb
űdítő-ital,
mely mint csokolé ital különösen kedvelt és borral, cognackal vagy művészi márpókkal vegyítve kiváló ital vagy italok ad: a

MATTONI-FELE
GLESSHÜBLER

Értékelt és gyártott
SANYU-KVI

Itja a szomjat, hűlt és felfriszt egyaránt. A legjobb szar a nyári hőség tikkasztó hatása ellen.

lehetővé teszik, hogy a szobák a mázolás alatt is használatosnak, mivel a kellemetlen szag és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékeknek és az olajlakknak sajátja, elkerülhető. Emelett a használata olyan egyszerű, hogy ki is maga végezheti a mázolást. A palló n-dves tárgyval feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymáz,
sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték fűdi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen befűd minden foltot, korábbi mázolást stb; van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)
új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem fűdi el a famusztrát.
Postacsomag, körülbelül 35 négyzetméter, (két közepesáru szobára való) 5 fr. 90 kr., vagy 9¹/₂ márká.
A közvetlen megrendelés minden városban, ahol raktárunk vanunk, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cségre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850. éve létező gyártmányt sokfelé utánozzák és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a csaláknak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferencz, 1193
a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, K. Berlin.
Főraktár Aradon: **Steinitzer N.-nél.**

Kitűnő mellékkeresetet

találhatnak hölgyek és urak, akik ismerőseik körében az én különleges kávé, thea, rum és szivarkáimat ajánlják.

Leon Bravo, Hamburg 14.

Magyar levelekre is azonnal válaszolunk. 1580

1898. évi évi orvosiakadémia által megválasztott a
BERGER-féle
gyógy-, egészségi-szappanok
G. Hell & Comp. gyárából Troppan-ban. Aranyérem Páris 1889.
Berger-féle 40 száz. kátrányszappan, } bőrkórtól és bőrbajok ellen.
Berger-féle kénes kátrányszappan }
Berger-féle glicerin kátrányszappan, } a bőr minden tisztáltsága ellen mint mosó- és fűrészsappan.
Berger-féle panama kátrányszappan }

Igen kedveltek a következő szappanok: **Hemmeszappan,** boraxszappan, **carbolszappan,** naphtholén olaj egyénekkel a kátrányszag kellemetlen, **bőrbetegségeknek,** **kéneszappan,** **mentaj- és kén-homokszappan,** **szeplőszappan,** **petrolszappan** vörös arc és vesztés ellen. **Tanninszappan,** **Berger-féle fogszára tubusok,** 1. száma minden fogat, 2. száma **déhányzéknek,** kitűnő fogtisztító szerek.

Az összes Berger-féle szappanok G. Hell & Comp. gyárából, 30 év óta bevezetve, valódi minőségűek s az utolsó utáni G. Hell & Comp. védjegyet és a cég véres nyomását a címkén viselik.

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerár Budapest, Király-utca. Kiosztyben **Ma gyarország összes gyógyszerárjaiban**

Raktár Aradon: Gutori Földes Kelemen és Roxsnyay Mátyás gyógyszerész uraknál, és kapható az összes hazai gyógyszerárakban. 811

Rohitsi „Styriaforrás“ gyógyviz.
Gyomordaganatok és görcsök, Bright-féle tüdőgyulladás, Hörg és gegebántalmak, Gyomor és bélhurut, Csukorbetegség, Nehéz székelés, Májbajok ellen.
Orvosilag ajánlva!
Nagyszerű eredmények!
Nagybani raktár Magyarország részére: Hoffmann József Budapest, Báthory-utca 8. 2575

Van szerencsém s n. é. közönséggel tudatni, hogy **Aradon kárpitos és díszítő-üzletet nyitottam.**

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüsszel és Párisban elsőrendű műtermekben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes helyzetben vagyok t. cz. rendelőimnek legkényesebb igényeinek is megfelelek. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, a leggyorszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett. Elvállalok olcsón **lakásberendezéseket** helyben és vidéken. Kőművesek alkalmával butorcsoomagolást, ugyszintén használt kárpitosított butorok és biliárdasztalok újra áthuzását gyorsan és olcsón eszaközölök.

Tisztelettel
Reiner J. Gyula
kárpitos és díszítő
Thököly-tér 8/a. szám (Prolích-ház.)

Mérleg-javító műhely!

Weisz Jenő
épület és műlakatos

Aradon, Szent Pál-utca 1. szám,
(a zsidó templommal szemben.)

Ajánlja magát minden az épület-műlakatos és mérlegszakmába vágó munkák elkészítésére, u. m.: épület-vasalások, sárrácsok, kovácsolt vasból kerítések, takaréktűzhelyek, szivattyus kutak és mindenemű mérlegek javítását. Továbbá elvállal vizvezeték és fűrdőszobák berendezését, jutányos árak, pontos, gyors és legjobb kivitelben. 1463

Aki a fehérre mosott és fényesre vasalt

fehérműnek kedvelője,
az adja fehérműit

Morvai Károly

Weitzer János- (volt Templom) utca 17. szám alatt levő

mosó és vasaló intézetébe tisztíttatni. 1451

A csálai és baraczkai állami szőlőtelepek igazgatósága Aradon.

893—1903. szám.

Pályázat irodaszolgai állásra.

A csálai és baraczkai állami szőlőtelepek igazgatóságánál az irodaszolgai állás f. é. szeptember hó 1-én üresedésbe jövén, ez állás elnyerésére pályázat nyittatik. — A kellőleg felszerelt és 1 koronás bélyeggel ellátott kérvények augusztus hó 3-ig nyujtandók be.

Fizetés: havi 50 korona és szabad lakás, fűtés, világítás.

Kosinsky, s. k. igazgató. 1630

Tamasdán Kornél

fűszer-, csemege- és ásványvizkereskedése
Aradon, József főherczeg-ut 12. szám.
Telefon 419. szám.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, ahol a **legelső forrásokból beszerzett**

fűszer-, cukor- gyarmat-árak,
a legfinomabb **cuba, moeca és gyöngy kávék,** **külföldi thea, Görcei-féle befőttek,** **hideg felvágott** (delicates), mindennemű **ásványvizek,** bel és külföldi **borok,** magyar és francia **pezsgők** és **cognacok,** ugyszintén **déli gyümölcsök,** továbbá **gép olajak** és **veteményi magvak** a **legolcsóbb árakban kaphatók szolid és pontos kiszolgálás mellett.** 1456

Vidéki megrendeléseknél a legnagyobb gond fordítatik és csomagolás nem számíttatik.

Készpénzfizetésnél 2% engedmény.

Krausz Elemér és Társai

Drogueria „A Vörös Kereszthez“
Arad, **Andrássy-tér 20 sz.**
az udvarban.
507. Városi és megyei telefon szám 507.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy Drogueria- és illatszer üzletünket

ugyanezen ház udvarába helyeztük át.

Üzleti kiadásaink tettemes kisebbedése által azon kellemes helyzetbe jutottunk, hogy elsőrendű és legjobb minőségű árucikkeinket a legolcsóbb és legjutányosabb áron bocsáthatjuk a tisztelt közönség rendelkezésére.

Minden rendelés, akár személyesen, akár telefon útján, a leggyorsabban expediáltatik és kívánatra házhoz szállíttatik.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri
Krausz Elemér és társai. 1452

4-6. számú
használt pénzszekrény
azonnali megvételre
kerestetik.

Ajánlatokat „Használt pénzszekrény” jelige alatt kérünk a kiadó-hivatalba. 1642

KINTZLER ZOLTAN

Gronometter műorás és ékszerész
Arad, Andrassy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer
kapható. 1527

Pontos és szolid kiszolgálás!

KISS ALBERT

kárpitos és díszítő

Aradon, Varjassy József-utca 13. sz.

Elvállal minden a kárpitos és díszítő szakmába vágó munkákat, úgy mint matrácok elkészítését, továbbá bármilyen javításokat a legjutányosabb árak mellett.

Dívánok és matrácok folyton raktáron tartatnak. 238

Legelőssőbb óra, kerékpár és varrógép
javítóműhely.

Ascher Ferencz és Társa

írás és műszerészek

ARAD, Deák Ferencz-utca 39.

(szemben a Vas-szallóval.)

Ajánlják magukat mindennemű órák javítására 2 évi jótállás mellett, úgymint kerékpár, varrógép, író- és kötőgépek, graphon, beszélő és zenélő-gépek javítására, továbbá villanycsengő és telephon berendezésekre úgy helyben, mint vidékre jutányos árban, pontos és gyors kivitelben. Nagy raktár varrógép és kerékpár felszerelésekben. 1485

Ujtás a lakások tisztázásánál!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy hosszú kísérletezés után oly szerrel és eszközzel rendelkezem, hogy teljes megbízhatóság és jótállás mellett a lakások

tökéletes féregmentessé tételét
elvállalom.

Teljesítek mindennemű díszes és egyszerűbb

szobák, termek stb. festését

a legegyszerűbbtől a legmagasabb igényeknek megfelelő legdisebbes kivitelig és mindennemű mázolás és fényezés munkáit a legalaposabb kivitelben, a lehető legjutányosabb árak mellett. A n. é. közönség b. megbízását kérve kiváló tisztelettel

Fischer Ármán,

szobafestő, 409

Arad, Vörösmarty-utca 3. szám

Lindner Róbert gyógyszerész-féle
ALAIKA-CRÉME
Cosmeticum par excellence.

Az arcbőrnek rövid használat után ragyogó fehérséget, üdeséget, tisztaságot és bájot ad. Eltávolítja pórsenest, szeplőt, bőrártalmat (Mitesser), napbarnítottágot stb. A legcsinább kezeket finomná, fehérré és gyöngéddé varázsolja. Előnyök: Alaiska Crème nem zsíros, semmiféle fémalkatrészeket nem tartalmaz, erősen jóváhagyva és ajánlva. Teljesen ártalmatlan. Egy tégely ára 3 korona. Próbátégely 1 korona 20 fillér.

Alaiska-puder (arcpor)

Kitűnően kiegészíti az Alaiska-Crème fényes cosmeticum hatását, a bőrnek elbájoló színezőanyagot, finom, üde, rózsás üdeséget ad, nagyszerű illata, kitűnő fedőereje van és feltétlenül ártalmatlan, mert sem higanyt, sem higanyot nem tartalmaz. — Egy doboz (fehér, rózsás vagy sárga) 3 korona.

Kapható:

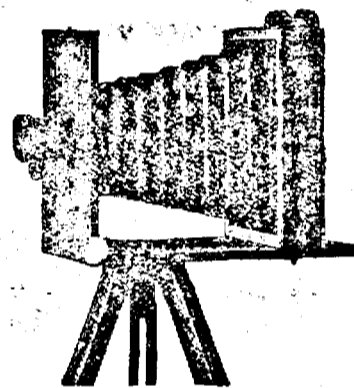
LINDNER RÓBERT gyógyszerésznél, Bécs, XIII/9,
Lainzerstrasse 113.

Kitüntetés: Páris, London, Amsterdamban és Bécsben 1902-ben arany érmékkel és díszlevelekkel. 2561

AZ
Amateur és fényképész

urakat tisztelettel értesítem, hogy a
tavaszi idényre rendelt fényképző-gépek
megérkeztek

Szintén megérkeztek friss Schleussner, Germania, Agfa, Kodak és N. P. G. cikkek, melyek árait ez idén tetemesen leszállítottam.

Mindenki pénzt takaríthat meg, ha a fénykép cikkek nem postán hozatja, hanem nálam veszi és kapja ugyanazt ugyanazon árban, költségmentesen.

Minden egyes gépért vagy cikkért teljes jótállást vállalok.

BLOCH II.

fénykép-cikkek raktára. 1493

Szépítsd arczodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMME

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatása, többször kitüntetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény. Eltünteti rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibiresot, bőrvörösséget és mindennemű arczisztátalanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlpör fehér, rózsás és crém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálójánál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriuma 126

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, Rozsnyai Mátyas, Tábor Gyula (GAJ) és Vottek Kálmán gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Vottek és Weisz droguista uraknál.

Hetessy István

polgári és egyenruha szabó

Aradon, Nagyvárad-ut 10. sz.

Ajánlja magát mindennemű polgári és egyenruhák elkészítésére a legújabb divat és előírás szerint, úgyszintén elvállal javításokat, átalakításokat és felvasalásokat a legjutányosabb árak mellett. 1458

Hosszas szaktapasztalásaim, melyet külföldön elsőrendű szabóüzletekbe szereztem, lehetőségessé teszik, hogy t. megrendelőmet legszolidabban kiszolgálhassam.

KNIZSE IGNÁCZ

puska műves

Aradon, városliget polgári lövöld.

Elvállal minden szerkezetű fegyver kisebb és nagyobb javítását és új agyazást, csőbarnítást jutányos árban 287

jótállás mellett.

Továbbá raktáron tart legjobbnak minőségű fegyvereket, revolvereket, sűrűt, töltényeket és minden szakmába vágó cikkek, a legjutányosabb árak mellett.

Magyar királyi államvasutak üzletvezetősége Szeged.

21502—1908. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

(Hasáb tűzifa szállítása iránt.)

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1908. évben vonalán szükségelt 10000 m³ hasábos tűzifa szállítását biztosítani óhajtván, ezen tűzifa szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A fenti tűzifa ajánlattételéhez szükséges pályázati feltételek az összes kereskedelmi és iparkamráknál megtekinthetők, míg a 122291—96. sz. általános és a tűzifára vonatkozó 65465—92 számú különleges szállítási feltételek csak is készpénz fizetés mellett a magyar kir. államvasutak központi nyomtatványtáránál (Budapest, Andrassy ut 73—75. sz.) szerezhethetők be, még pedig előbbiek 50, utóbbiak 80 fillérért.

A szállítás a fennebb jelzett általános és különleges szállítási feltételek, nemkülönben az alulírott üzletvezetőség által egyidejűleg kibocsátott pályázati feltételek alapján eszközözendő, mely feltételek alulírott üzletvezetőség anyag-és leltár beszerzési (Id.) osztályánál díjtalanul megszereshetők, minden más üzletvezetőségnél és igazgatóságunknál pedig naponta a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A tűzifa szállítása 1908. év szeptember hótól december hó 25 ig egyenlő havi részletekben eszközözendő.

Az ivenkint 1 koronás okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok ezen kulczimmal: „Ajánlat tűzifa szállítására 21502—903 számhoz” 1908. évi augusztus hó 18-án déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének általános osztályánál nyújtandók be, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 20%-a készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban 1908. évi augusztus hó 17-én déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján beküldendők.

Szeged, 1908. évi július hónap.

Az Üzletvezetőség.

(Műveletek nem díjazottak.)

Meghívás.

A „Tisztviselők fogyasztási szövetkezete Aradon felszámolás alatt“

f. évi augusztus hó 9-én d. e. 10 órakor az aradi és csanádi egyesült vasutak gyűléstermében

közgyűlést

tart, melyre a tagok azzal hívatnak meg, hogy ezen másodizben összehitt közgyűlés, tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozatképes leend.

Tárgy: A felszámolóok jelentése a felszámolás befejezéséről.

Aradon, 1903. évi július hó 25-én.

A felszámoló-bizottság.

Új és használt

Zongorák,

pianiók és hangjegyek

az 1850. év óta fennálló üzletben a legjutányosabb árakban, kívánatra a hangszerek részletfizetésre is kaphatók, esetleg havonkénti bérfizetés mellett

bérbe is vehetők.

Zongoralm: Bösen dorfer, Ehrbar, Hamburger, Heoffmann, Kern, Krämer, Koch & Korselt, Luner Lyra, Petrof, Proksch, Schnabel, Stelzhammer, Stingl, Schweighoffer, Thék és Weszely gyárakból valók.

Zongora javítások és hangolások elfogadhatnak. Költségnévkönyvtáramban az olvasási-díj: Havonként 1 korona 60 fillér. Kötetenként 10 fillér. 1172

Krispin József

Deák Ferencz-utca 28 sz.

Telefon szám 35.

Többzörösen kitüntetve. Alapítási év 1879.

A legmegfelelőbb, legszebb

nász vagy névnap, születésnap, jubileumi, alkalmi és ünnepi ajándék

egy életnagyságu arczkép, mert nemcsak kellemes meg-
lepetésül szolgál, hanem egyszersmind fal-, illetve szoba-
dísznek alkalmas és örökös értékű marad. Ugyis, mint em-
lék (különösen megholtakról), kiválóan alkalmas. Ezek az
arczképek minden beküldött fényképről (sőt csoportokról is)
elkészíttetnek. Fényképek teljesen ópen visszaküldetnek.
A legűbb hasonlóságért és tartósságért teljes kezesség vál-
laltatik. Alak: 40: 50 centiméter. Ár: 3 forint. Szállítási idő
10 nap. Száz meg száz elismerő levél minden, még a leg-
magasabb körökből is; bárkinek megtekintés végett meg-
mutatjuk.

Bodascher Szigfried kitüntetett arczképle-
tészeti műterme
Bécs, II., Praterstrasse 61. Bécs. 2831

Óvás!! Megtörtént, hogy ügynökök jelentek meg a feleknél s minden meghatalmazás nélkül képviselőnként mutatkoztak be. Ezért mindenkit óva intek az ilyen emberektől és kijelen-
tem, hogy sem utazóm, sem ügynököm nincsen. A ki meg akarja óvni magát károktól és jól, szolidan
akarja magát kiszolgáltatni, forduljon egész bizalommal közvetlenül a már 1879. óta fennálló mű-
terméhez, Bécsben, II., Praterstrasse 61.

Dr. Traub József orvos gyomorpora

GASTRICIN

orvosilag megvizsgálva és kipróbálva.

Az emberek ezrei gyomor-, bél- és egyéb betegségek miatt szigorú kopla-
lásra vannak szorítva, amely szinte el eseríti az életet. Traub József dr. Gastric-
in gyomorpora használatánál ezen kura igen rövid ideig szükséges. Betegek, kik
bőségesen akarnak táplálkozni, hogy erejükben megmaradassanak, a Gastricin
használatát által teljesen elérik azt. Gastricin szédülések, gyomorfájás, göcsök,
rosszullet, főfájás ellen használ, hosszabb használat mellett pedig az idült gyomor-
és bélbántalmakat is meggyógyítja. Gastricin nem hashajtó szer, a székletételt
mégis teljesen szabályozza. Bővebbet a Prospectus. Orvos urak részere ingyen próbák.

Aradon HAJÓS ÁRPÁD és Guteri FÖLDES KELEMEN gyógyszerészeknél,
valamint a legtöbb gyógytárban kapható.

Főraktár: Salvátor gyógyszerertár Pozsony.

Nagybani árusítás a drogueriákban.

Nagy dohoz 3. — korona, kis dohoz 2. — korona, bérmentve 20 fillérrel, ajánlva 45
fillérrel több. 2698

Schicht-szappan

„szarvas“

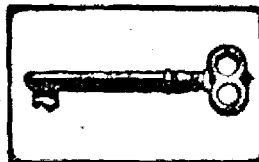
vagy

„kulcs“

jegygyel

legűbb, legkádósabb s ennélűbb
legűcsűbb szappan. — Minden
kéres alkatrészektől mentes.

Mindenűtt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljűnk, hogy
minden darab szappan a „Schicht“ névvel és
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más
esetben feleslegessé váló bútorokat po-
tom áron eladni, megveszem én azokat,
ugyszintén

uraságoktól levetett ruhákat
a legeslegmagasabb árban.

Kívánatra házhoz is megyek.

Roth A.

bútorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal
szemben. 1471

Férfiak

ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely
az elveszített erőt újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte irnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezeket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nemi ba-
jokban, szifilisben, valamint elveszi-
tett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarázó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi orvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szellemi elgyöngülésben,
vagy krónikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szűk-
sége csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Jreg, fiatal egyaránt írhat a Staat
Medical Institutnak az alant jelzett
cízre, a honnan a csomagot rögtön
küldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
széljából az otthonukat nem hagyhat-
ák el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tezet kivételt nem tesz. Minden ír-
nat érte bárhounan magyarul, mire
itoktartás mellett postafordultáva egy
nygen csomag orvosságot kap ma-
gyarázó könyvvel együtt. Irjon még
na. A csomag oly szépen be van cso-
magolva, hogy a tartalmát senki sem
ogja megtudni. A levelet így kell
címezni: State Medical Institute-49.
Elektron Building, Fort Wayne. Ind
Amerika. A levelek mindig bérmente-
utendők. 1437

Ajánlunk a nyári Saisonra:

Utazási cikkek.

Fürdőzési cikkek.

Utazó kofferek.

Utazó kosarak.

Teke golyók.

Ablak redőnyök.

— Szalmakalapok.

— Turista ingek.

— Swerczek. —

Nap és esőernyők.

Sétabotok.

Ing, gallér és kézelő.

Zimmermann és Eisele

Aradon, Templom-utca sarkán a „Zöld papagáj“-hoz.

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.
(szemben az Erdélyi kávéházzal.)Elvállal, bármilyen **uri öltönyök** mérték szerinti elkészítését a legjobb díjat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

Stiászny József

Kaptala és száma készítő

Aradon, Andrásy-tér 4. sz. (Nádor szálloda-épület.)
Külföldi 1901. és 1902. évben.Ajánlja magát mindennemű **kaptala és száma** készítésére pontos kiszolgálás mellett. 14 év óta fenálló üzletem tanuskedik jó hírnevemről. Főtörkévésem: vévőimet a legjobb anyagból készült áruval jutányos árak mellett kiszolgálom. 281**Tóth János**

épület-, bator- és portál-asztalos

Aradon, Illés-utca 19. sz.

Ajánlja magát a n. é. helybeli és vidéki közönségnek minden az **asztalos szakmába** vágó munkák, u. m.:

épület és portál, üzleti és irodai berendezések elkészítésére

száraz anyagból.**Háló-, étterem-, uri-szobák**és **terem-berendezéseket** bármely stílusban, adott rajz vagy általam készített rajz szerint a legjutányosabb árak mellett, pontos és szolid kivitelben. 1488

Javításokat pontosan és gyorsan készítek.

Magy. kir. államvasutak.

85182—1903. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1904. évben esetleg 8 éven át szükséges fémmelek szállításának biztosítását óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi augusztus hó 14-ének déli 12 óráig betérjeshetendők, a bántópenz pedig f. évi augusztus hó 18-án déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrásy-ut 78.) megtekinthetők.

Budapest, 1903. évi július hó.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Arad legrégebbi kerékpár és varrógép javítóhelye és raktára, Szabadság-tér 7. sz.

Hammer Vilmos

villany-műszerész.

Telefon szám 96.

Elsőrendű drezdai kerékpárok.

Raktáron

Singer karikahajós varrógépek

műhímezésre, továbbá

zajtalan járású Singer varrógépek 32 frtért öt évi jótállás mellett.

Villanyosengő

és 1518

telefon-berendezést

szakszerűen és jótállás mellett vállalok. — Nagy raktár kerékpár és varrógép alkatrészekben.

Telephon 364. sz.

Arad sz. kir. város központi választmányától.

65—1903. kpv.

Hirdetmény.

Az aradvárosi választó kerületben az országgyűlési választóknak folyó évben kligazított és az 1904-ik évben érvényesül birandó ideiglenes névjegyzéke ellen beadott fel-szólamlásokra hozott határozatok az 1899. évi XV. t.-cz. 148. §-a szerint folyó évi július hó 20-ik napjától kezdve 30-ig bezárólag a városház emeleti tanácsstermében a hivatalos órák alatt közszemlére kitétetik. Szabadságában áll azt bárkinek megtekinteni és a hozott határozatok ellen a közszemlére kitétel napjától számított 10-nap alatt a nagyméltóságú m. kir. Curiahoz felebbezéssel élni.

A felebbezés a polgármesternél nyújtandó be.

Arad, 1903. évi július hó 18.

Institoris Kálmán,

központi választmányi elnök.

Gyönyörű padlókat

kapunk kefe, viasz és festék nélkül, ha a világhírű

DYNALIN-PASTÁT

használjuk. Minden normális szoba padlója — akár kemény vagy puha fából (linoleum is) két puha rongy és némi Dynalin-pasta segítségével néhány percz alatt csodaszép világosbarna, pompásan fényes lesz és hamar megszárad.

A Dynalin-pasta alkalmazásával még a következőket lehet elérni:

Minden butoridarab, akár puha, akár kemény fából van, akár matt vagy fényezett, olyan lesz, mint az új és a foltjai eltűnnek 3—4 szeri tisztítás után.

Márványtáblák, márványkövek, akármilyen öregek is, egy percz alatt mint a tükör új tűndöklőnek.

Világos cipők gyönyörű szépek lesznek és a bőr feltűnő tartósságot nyer. Lakkezipők, akármilyen öregek, pompás fényt nyernek és a bőrt konzerválja.

Egy adag ára, elégséges 3 ablakos szobához

2 kor. 20 fill.

485

Féladag 1 korona 10 fillér.

Raktár Ausztria-Magyarország és Németország részére:

Longlife-vállalat, Bécs,

VI. Gumpendorferstr. 34. (ezelőtt Burggasse 10.)

Mint különlegességet ajánljuk:

a „Lyma-tinktúra“-t, melyvel poloskát és annak petéit garancia mellett teljesen ki lehet irtani. — Egy nagy üveg ára 1 kor. 30 fillér.

Megrendelhető a Longlife-vállalatnál, Bécs, VI. Gumpendorferstr. 34. (ezelőtt Burggasse 10.)

Szálloda

nagy vidéki városban, jó forgalommal, teljesen berendezve, tekintélyes mellékjövedelmet hozó külön üzletkörrel

szabad kézből azonnal eladó.

Több évi szerződés.

1515

Bővebbet lippai sörfőraktár, Salacz-utca 5. sz.

Egy jó régi háziszser,

mely egyetlen családban sem szabadna hiányozni, ez az általánosan ismert s mindig érvényesült

Hesz Ernest Eucalyptusa,

biztosított tiszta, 12 év óta egyenesen Ausztráliából behozott természetes növényzet. Németországban és Ausztria-Magyarországban törvényileg védve. 1 kor. 50 fillér olcsó ára egy eredeti üvegnek, mely igen soká tart, lehetővé teszi mindenkinek, hogy visszaerje egészségét és meggátolja a betegséget.

Több mint 1500 köszönőirat

oly emberektől érkeztek, kik

tagozatában, hát-, mell-, nyakfájásban, szába, légzési nehézség, nátha, fejfájás, a belső szervek megbetegedése, régi sebek, bőrbetegségekben stb. szenvedtek.

Senki se mulassza el azt a rendkívül érdekes könyvet hozatni, melyben az Eucalyptus-készülékek pontosan vannak leírva és hogy kell annak sokoldalú, hatékony használatát fentnevezett betegségeknek alkalmazni. A szenvedők részére e könyvet teljesen ingyen küldöm és van e könyvben igen sok bizonyítvány teljesen meggyógyítottaktól.

Klingenthal i. Sa.

Ernest Hesz,

Eucalyptus-Importeur.

Kéretik a védjegyre különösen ügyelni.

Egyedüli elárusító Aradon: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerháza és gyógyszerészeti laboratóriuma Andrásy-tér 22. szám, a megyeházzal szemben. 1393

Fel Ujaradra!

Ma vasárnap, e hó 26-án a világhírű

Délafrikából

hazatért ujaradi 54 tagból álló

gyermekzenekar

Steiner karmester ur vezetése alatt

nagy hangversenyt

rendez, melyhez a n. é. közönség tisztelettel meghívatik.

Kitűnő italok, jó magyar konyha és pontos kiszolgálásról gondoskodva van.

Számos látogatásért esedezik

Weiszwasser Lipót,

vendéglős.

1628

APRÓ HIRDETÉSEK

Tudakoztatással kéri a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Am apró hirdetések előre fizetendők.

Postafizetéseket teljesen ingyen ad a kiadóhivatal.
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 154.

Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban.
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 154.

azon rovásban minden sor egykori beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkét 8 fillér. — Családot kereső vagy családnak ajánló apró hirdetés 20 sorig 50 fillér, minden további sor 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillért és 1 koronáért kaphatók lapunk címzettő helyén.

100-300 hold

földbérlet lehetőleg Arad közelében több évi hasznóbérbe kerestetik. Bővebbet Hartmann Samu urnál, Arad. 1518

Üzlet kiadó.

Salacz-utca 3. szám alatt, a Casino alatt levő üzlet, mellette levő szobával és pinczehelyiséggel azonnal jutányosan kiadó. Bővebb felvilágosítással szolgál a háztulajdonos, Herold Rezső, körjegyző, Kis-Szt. Miklós u. p. Uj-Arad. 1578

Egy jóforgalmu üzlet.

Vidéken egy szép és jó kis vegyeskereskedés, más vállalat miatt, olcsón és jó feltételek mellett azonnal átadó. — Czim a kiadóhivatalban. 1624

Egy 26 éves

keresztény, fiatal házasságkereskedő óhajta szeptember hó 15-kére egy raktárnoki, utazói vagy puztán egy kulcsári állást elfoglalni. Czim Tisztességes jellege alatt e lap kiadóhivatalába. 1622

Egy tisztességes kovács,

ki már több évek óta uradalmi kovács volt, uradalomnál egy jó állást óhajta elfoglalni. Czim Kovács jellege alatt e lap kiadóhivatalába. 1623

Magyaráton,

a „Nagyuri hegyen“ 7 katastr. holdnál nagyobb szőlő terület, a melyből 5 kat. hold megforgatva és gyökeres amerikaival beültetve van, jutányos árban eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 1503

Jég

kapható havi bérletben házhoz szállítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon 199. szám. 1507

Fejsze-utca 36. sz.

házban 3 szoba, utcai külön lakás, zárt folyosó, vízvezeték és hozzátartozóival minden órában kiadó. 1643

Az aradi izr. árvaházban

megüresedett egy alapítvány-hely betöltésére ezennel pályázat hirdették. A szülő elhalálását igazoló bizonylattal, a felvételre jelentkező árvának születési és szegénységi bizonyítványával felszerelt kérvények f. é. augusztus hó 20. napjáig az alulírott gondnoksághoz terjesztendőek be. Az aradi izr. árvaház gondnoksága. 1613

Fiatal özvegy asszony,

intelligens és jó szívű, kinek rendszeres foglalkozása van, idősebb ur pártfogását kéri, ki nagyon hálás lenne pártfogója jóságáért. Választ „Örök hála“ jellege alatt kérek a kiadóhivatalba. 1636

Pécskai-ut 2. szám

alatti földrészület azonnal kiadó vagy örök áron eladó. — Bővebbet ugyanott. 1637

Ugyes kisebb leány,

jó írással, felvétetik az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Japasztalt, gyakorlott segéd

rőfőszáru szakmában, nagyobb üzletben, vidéki városban azonnal alkalmazást nyerhet. Megkivántatik, hogy önálló ügyes eladó legyen, a néppel bánni tudjon, továbbá a magyar, német és román nyelveket bírja. — Czim a kiadóhivatalban. 1646

Házikisasszonynak

felvétetik egy intelligens, 20 évnél fiatalabb leány vidéki városban. Románul beszélők előnyben részesülnek. — Czim a kiadóhivatalban. 1645

Uj épület!

Török Gábor-utca 5. sz. ház eladó. Értekezhetni ugyanott. 1647

TENKE

Biharmegye.

Legolcsóbb és leghatásosabb *vasas fürdők egyike*, a női betegségek- és vérszegénységből eredő bajok gyógyítására. — Prospectust készséggel küld

1095 a fürdő-igazgatóság.

Bérbeadó szálloda.

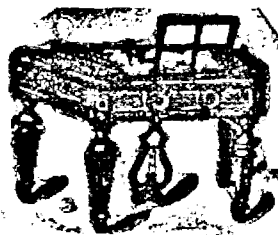
Aradmegye egyik nagyközségében egy berendezett

szálloda

könnyű feltételek mellett

azonnal kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Pártoljuk a hazai ipart!

Szép és jó munkáért
Páris, London,
Stockholm és
Budapesten ki-
tűntetve

Varju Béla

cs. és kir. szab. műhangszer-ipar telepe

Budapest, VIII., József-körút 20. sz.

A székes-főváros valamint több zenekar és tüzoltó-
testület szállítója.

Saját készítményű hangszerek, u. m.:

frtől frtig	frtől frtig
leokla-hegedők 5 15	Trombiták . . . 4 70
Kijáratott répl-hegedők 20 1000	Harmonikák . . . 3 80
Fuvolák . . . 3 80	Arisztonok . . . 14 35

Intóna 6 kótallappal 12, valamint mindennemű pengető-
vonó és fuvó-hangszerekben.

Ozimbalmok,

45 forinttól 300 forintig, hat évi jótállás mellett.
Bárminemű hangszerek javítása.
Olcsó árak. Pontos munka. Árjegyzék ingyen és
börmentve. 69

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla** fogvizének használatát mellett, üvege 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. Örkösi**, (R. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. Kapható **Aradon**: Ring Lajos Asztalos Sándor-utca 1. sz. **G. Földes Kelemen**, Deák Ferencz-utca 11. sz. gyógyszerárakban, és **Krausz Elemér és Társa** drogueriájában, Andrássy-tér. — Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői 161 díjaztatnak. 129

Bámulatos újdonság!

325 drb. 1 frt 95 kr.-ért.

Egy pompás aranyozott óra elegáns láncszal, három évi jótállás mellett, egy „Laterna Magica“ 25 érdekes képpel, egy igen finom nyakkendőti simli brilliánkővel, egy keleti gyöngyökből való nyakék, a legmodernebb női ékszer patent zárral; 1 finom bőr pénztárca, egy nagyon elegáns szivarszipka, 1 double-arany kézelő-és ingomb-garnitúra, 1 finom zsebkes, 1 finom toilette-tükör tokban, 20 darab a levelezéshez szükséges tárgy és még 200 darab különböző apróság, mely minden háztartásnál elkerülhetetlen. Az érdekes 325 darab tárgy, melyek közül maga az óra megéri a pénzt, megkapható az 1 frt 95 kr. utánvétellel az elárúsítónál:

S. Kohane

KRAKKAU, (Galicia).

POSTFACH 72.

Ha a küldött áruk nem felelnek meg, a pénzt visszaadják. 1629

Az előnyös bevásárlásnak legujabb meglepetésére

talál a n. é. közönség **Förrey- és Rákóczy-utca** sarkán, **Kristófy-féle** hársban, **Szállási Aladár** által ujonnan berendezett **sőtes-, rövid- és játék-áru** kereskedésében. Hol **orettan-, kána-vasz-, vászon áruban**, u. m. **szines pamutban, harisnyákban, szalagokban, dohányzó-szerekben, pénztárcaikkban** és **kézimunkához szükséges** cikkekben **dus, gazdag raktár** tartatik. Különösen ajánlja **jó hírű gép-harisnya kötődjét**, melyet **Aradon** még nem létezett **kötő-gépekkel** szerelt fel, hol **uj harisnyák** kötését és **fejlesztését, kestyák-, kamáslik-, alsószoknyák, alsóingek** és minden a kötő szakmába **vágó javításokat** **jutányos árban** elkészíték. 335

+ Soványság. +

Szép testidomokat kaphatni a világ-hírű erőportól, amely a **párisi 1900. évi és hamburgi 1901. évi kiállításokon aranyéremmel lett** kitüntetve. 6-8 hét alatt 30 font **kövéredés** egész bizonyos. Orvosi előírás. **Reáltság szöveg — nem szélhámosság, számtalan köszönő levél.** Ára dobozonként használati utasítással, együtt bérmentesen küldve 2 kor. 50 fillér. Az összeget legajánlatosabb előre utalványon küldeni. **D. Franz, Steiner & Co. hygienikus intézetének Berlin 59. Königsplatz-straße 78. Ausztria-Magyarországból kapható Török József gyógy-szertárában Budapest.** 1511

SIÓFOK

a Balaton

leghullámzóbb pontján.

Jökéletes

tengeri fürdő.

Elköltözés miatt

több rendbeli butor eladó. Bővebbet ifj. Weisz Mórnál Boros Béni tér 2.

Egy kevésbé használt

4 ülésű automobil jutányosan eladó. Értekezhetni **Ascher Ferencz és Társa** műszerészeknél. Arad, Deák Ferencz-utca 39. 1581

Veszek zálogcédlőket.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerek

ARAD, TEMPLON-UTCA

Minorita-palota.

Arad legolcsóbb bevásárlási forrása

órák és ékszerekben.

Készpénzért a legmagasabb árban vesz vagy más új tárgyakra **beszerel** mindentéle drágaköveket, arany-, ezüsttárgyakat, jó vagy tört állapotban.

TELEFON 438. 1431

Veszek zálogcédlőket.

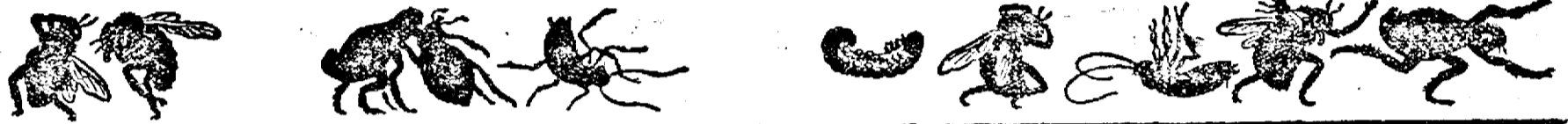
Zacherlin

nagyszerű rovarirtó szer.

Csakis üvegben tessék venni!

Kapható a következő cégeknek Aradon:

Altmann Béla	Berger Isidor	Dürr Kocsárd	Fejér Gyula	Lócs E. és Társa	Poppé Sándor	Schlesinger Béla	Vojtek és Weisz
Antmann Lajos	Braun M. A.	Duzsek Kereszt	Gültmann Samu	Meer Mór és Fia	Preisach Vilmos	Schwarz M.	Weisz Dávid
Baumann B.	Daimel Lajos	Éles Ármin	Karátsonyi Antal	Nagy Farkas	Prolich István	Schwarz János	Uj. Weisz Mór
Belgrader K. és Tra	Dürr Gusztáv	Färber L. és Testvére	Lázár Gyula	Pollak József	Rothstein Mór	Steinmayer N.	Weigl Adolf és Tea.
Uj-Arad: Eisele Imre, Theiss Miklós, Zimmer Mátyás.	Buttyán: Klein Márton.	Kis-Jenő: Messer Leopold.	Mária-Radna: Tones Ferencz.	Pankota: Borna Lajos, Buffek Kálmán, Lengyel Sándor, Pavlovics Constantin.	Seberstin: Róth Mór, Uj. Róth Bernát.	Uj-Szt.-Anna: Henry Károly.	
Battanya: Fischer Izák, Geller Ferencz, Maurer Gyula.	Csermő: Holländer Sámuel és Fia.	Mesőhegyes: Auspitz Lajos, Schönberg Jakab.	Magy.-Pécska: Simberger Sándor, Tursky Nándor.	Radna-Lippa: Eisele Mátyás, Reisenberger Miklós, Schwarz Ferencz.	Világos: Kreitler Vilmos, Weber János.	1913	
Boros-Jenő: Blau Dávid, Strausz Ignác.	Gurahoncs: Schwarz Sámuel, Weissberger Sámuel utóda.						

Alapított 1840. **Divatáruhá** Telefon 231. sz.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA

Szabadság-tér. **ARAD**, Forray-utca sarok.

Rövid nyári
alsó nadrág
fehér vagy színes battist
Chiffonból
Patent nélkül
75 kr. darabja.

Csász. és kir. szabadsálmazott
Frisch-féle
férfi-alsónadrág,
mely ekkor az óvadéi szűkebbre vagy bővebbre szabályozható a nélkül, hogy a felső nadrágot vagy mellényt kellene felgombolni. Egyszerű és pontosan készült, tartósságánál és kényelmességénél fogva használatban és a külföldön a legnagyobb kedveltségnek örvend, mert a testhez simul és nem csúszik le, mint az eddigi, melyek vagy nagyon nehézek, vagy nagyon bővekek voltak: a gyomorra pedig reménytelenül hatással van.

Szabadsálmazott férfi-alsónadrágok árai:
Köpper . . . . . K. 3.20
Schroll-áru . . . . . K. 4.-
Rumburg . . . . . K. 6.-
Rövid nadrágok méreténél elegendő a derékosság felső részén véve.
Szállításért árak meg nem felelő esetben kiegészítettek vagy az árakhoz tartozó díjazás viselkedésük. — Csomagolást és szállítási levelet nem számítok. 1406
Aradon kizárólag nálunk eredeti árban kaphatók.

Uj-Szt.-Anna: Henry Károly. Világos: Kreitler Vilmos, Weber János. 1913

PAGLIANO-SYRUP vértisztító- és edző-szer

1838-ik év óta biztos sikerrel használatban.
Készítője: PAGLIANO GIROLAMO egyetemi tanár Florenz, „via Pandolfini“ (Olaszország.)
Szétküldési főraktár: Brachetti gyógyszerár Ala. (Dél-Tirol.)

DELICE **Feltűnő újdonság!**
Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhat.
legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Epilepsia.
Aki epilepsiában, ideges görcsökben, vagy egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen és bérmentve kapható: Schwaben-Apotheke, Frankfurt a/M. 2749

Glück József szobafestő és mázoló

Arad, József főherceg-ut 7. szám.

Nívállal
szobafestő, szobakárpitozó, könnyű súlyu dombormű diszítési és mindennemű mázolás munkálatokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Továbbá ablakok üvegfestési utánzatu diszítését és lakások féreg (poloska) mentessé tételét.
Nagy választék bel és külföldi (angol, német és francia) kárpitokban, dombormű diszettekben és üveg festés utánzatu mintákban. — A nagyérdemű közönség bocsos megbízását keri kiváló tisztelettel!
Glück József.